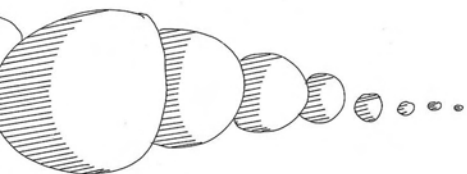

η Θεραπεία της άρρωστης Κατοικίας

Κατερίνα Οικονόμου

*η Θεραπεία της
άρρωστης Κατοικίας*

Διπλωματική εργασία

Κατερίνα Οικονόμου

επιβλέπουσα: Ίρις Λυκουριώτη

Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Σεπτέμβριος 2012
Βόλος

η Θεραπεία της άρρωστης Κατοικίας

Τί θα έλεγε η κατοικία για μας αν μπορούσε να μιλήσει; Ποια είναι η σχέση που αναπτύσσουμε με κείνην; Ποιες παράμετροι καθορίζουν και διαμορφώνουν τη σχέση ενοίκου και κατοικίας; Αισθανόμαστε ευτυχισμένοι στο σπίτι μας; Πόσο μπορεί να επηρεάσει τον ψυχισμό μας;

Η παρούσα διήγηση πραγματεύεται το διάλογο που υπάρχει στην αλληλεπίδραση μεταξύ ενοίκου και κατοικίας, ειδικά στην περίπτωση όπου αυτή η επικοινωνία δεν δομείται σε υγιείς βάσεις. Τί κάνει ο ένοικος όταν φτάνει συναισθηματικά σε ένα οριακό σημείο, παραδεχόμενος πως καταπιέζεται από την κατοικία και τις καταστάσεις που επικρατούν σε αυτήν; Από πού πρέπει να αναζητήσει βοήθεια τότε; Ποιος μπορεί να του αναδομήσει τα ερείπια που έχει σε αυτή τη σχέση;

Η διήγηση ξεκινά με μια αίσθηση δυσφορίας που εκφράζει η Λίνα, μια ένοικος που νιώθει "άστεγη" μέσα στο σπίτι της. Ζει ανάμεσα σε τέσσερις τοίχους με τους οποίους δεν μπορεί να συνδιαλαγεί συναισθηματικά. Το στοιχείο της παροδικότητας επισκιάζει τη δυνατότητά της να δεθεί με την κατοικία της. Δεν μπορεί να ζήσει στο παρόν, ούτε ξέρει πώς να αφήσει την κατοικία να της προσφέρει όλα όσα εκείνη είναι προδιαγραμμένη να της δώσει.

Έτσι στο κάλεσμά της για βοήθεια απαντά ο Ορφέας, ένας Αρχιτέκτονας που υπόσχεται να της λύσει το πρόβλημα με τη δικιά του αρχιτεκτονική άποψη.

Μαζί θα εξερευνήσουν τις ρίζες που προκάλεσε αυτό το συναισθηματικό χάσμα και θα αναζητήσουν την χαμένη οικειότητα με το κατοικείν.

Φοιτήτρια: Κατερίνα Οικονόμου

Επιβλέπουσα: Ίρις Λυκουριώτη

the Remedy of the sick Home

What would your house say about you if it could talk? What kind of relationship do we develop with it? What parameters define and shape the relationship between dweller and dwelling? Do we feel happy at home? How much impact can this have on our psyche?

The present narration deals with the conversation in the interaction between home and inhabitant, especially when this communication is not based on healthy foundations. What does the inhabitant do when he reaches his emotional limits, admitting that he feels pressurized by his home and by the conditions within it? Where does he seek help in this case? Who can restore the ruins in this relationship?

The narration begins with a feeling of dysphoria expressed by Lina, an inhabitant who perceives herself as “homeless” within her home. She lives amongst for walls with whom she can’t converse emotionally. An ephemeral aspect tends to overshadow he capability to bond with her home. She can’t live in the present, nor does she know how to let her home provide her with all those things it was meant to provide.

Her call for help is answered by Orpheus, an Architect who promises to solve her problem with his architectural methods.

Together they will explore the source of what created this emotional gap and they will search for the lost intimacy with the dwelling.

Student: Catherine Economou

Supervising prof: Iris Lykoyrioti

περιεχόμενα

εισαγωγή

μια αίσθηση δυσφορίας

μέρος πρώτο - η νόσος

αναμνήσεις: η πρώτη κατοικία

ο Αρχιτέκτονας

μια αρχιτεκτονική νόσος

η ανάγκη για αρχιτεκτονική θεραπεία

μέρος δεύτερο - η θεραπεία

η κάθοδος

η συνάντηση

ο αποχαιρετισμός

επίλογος

λίγα λόγια προς το τέλος

*μια αίσθηση
δυσφορίας*

- Κατοικώ κάπου.

- Πού ;

- Είμαι από κάπου.

- Πού ;

- Θέλω να ανήκω κάπου.

- Πού ;

- Έχω ανάγκη να ανήκω κάπου.

- Γιατί ;...

«Γιατί έχω τόση ανάγκη να ανήκω σε κάποιον τόπο;», αναρωτήθηκε η Λίνα καθώς κοίταζε τους τοίχους του διαμερίσματός της.

Εδώ και κάμποσους μήνες ζει μόνη σε ένα μικρό διαμέρισμα στο κέντρο της Αθήνας. Απολάμβανε την ασφάλεια του χώρου της. Την απολάμβανε όμως υπερβολικά και σε βαθμό που συχνά απέκοβε τον εαυτό της από τον έξω κόσμο. Έβλεπε το σπίτι σαν ένα καταφύγιο, σαν μια κρυψώνα για να αποφύγει τις ματιές των άλλων καθώς αισθανόταν αμήχανη και εκτός τόπου μαζί τους. Ένιωθε τον εαυτό της σαν μια αισθητική προσβολή στο ανθρωπογενές περιβάλλον και ως μια ύπαρξη που καταλάμβανε παρασιτικά μια θέση στην κοινωνία. Ήταν πιο εύκολο να κλείνεται στους τέσσερις τοίχους. Ήταν ένας συμβιβασμός που την ανακούφιζε και που της έδινε τη δυνατότητα να αποφύγει την αναζήτηση του πραγματικού λόγου πίσω από την αυτοεπιβαλλόμενη απομόνωσή της.

Παρόλα αυτά, ποτέ δεν ένιωσε πως ανήκε ολοκληρωτικά σε αυτό το σπίτι, αλλά ούτε και σε κανένα από τα άλλα σπίτια στα οποία είχε ζήσει καθόλη τη ζωή της. Όσο και να προσπάθησε δεν ήξερε πώς να συνδεθεί με τη βαθύτερη ζεστασιά της κατοικίας. Αισθάνεται μετέωρη, σαν να μην έχει βρει ακόμα το σημείο αναφοράς της σε αυτό το σύμπαν. Και όμως το αντιφατικό που συνηθίζει να κάνει είναι να πηγαίνει σε ταξίδια. Όσο πιο μακριά γινόταν τόσο πιο καλά, παρόλο που οι μετακινήσεις αυτές την κούραζαν και της πρόσφεραν ελάχιστη ευχαρίστηση.

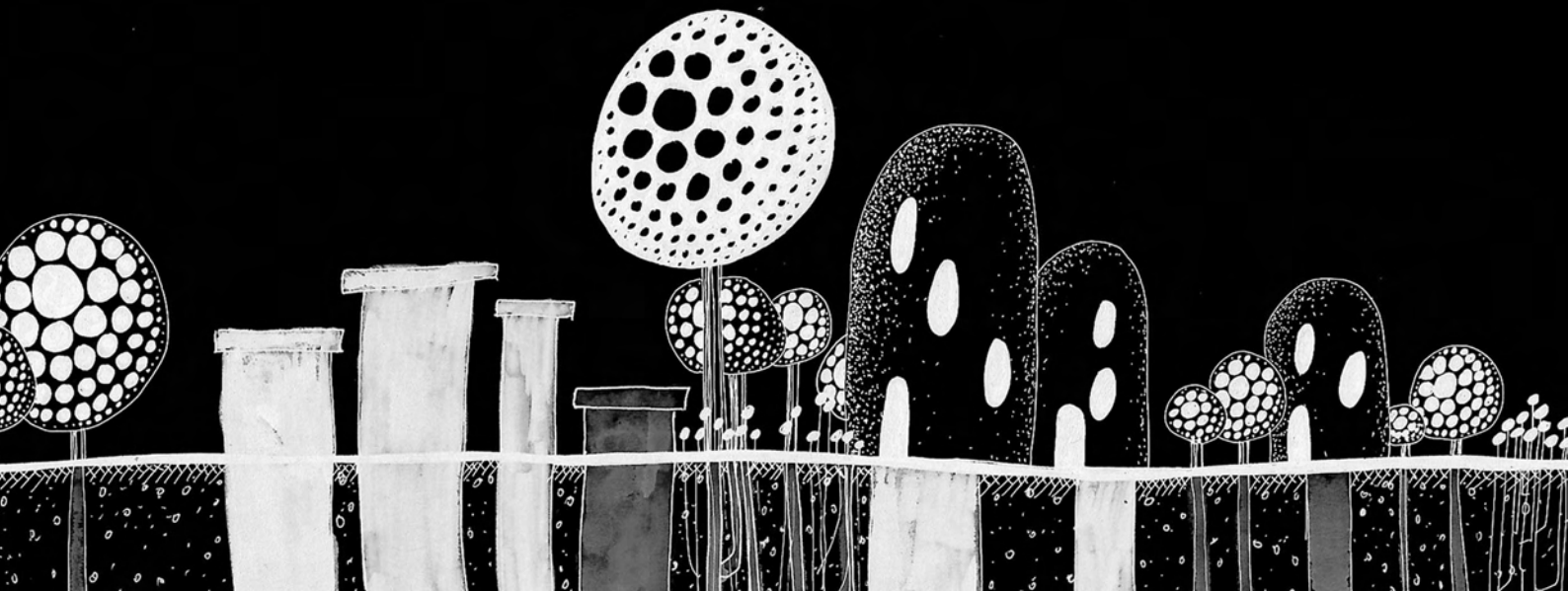
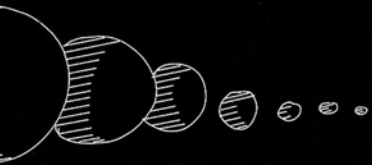
Της αρέσει η έκφραση «γυρνάω στο πατρικό μου». Θέλει τόσο πολύ να γυρίσει στο δικό της πατρικό, μα δεν είναι σίγουρη καν αν είχε ποτέ της αυτό το λεγόμενο «πατρικό σπίτι», τουλάχιστον όχι έτσι όπως φαντάζεται να το έχουν οι άλλοι. Υπήρχε ένα στο οποίο μεγάλωσε, όμως το απεχθανόταν, ντρεπόταν για αυτό και το μισούσε. Κατοικούσε σε ένα σπίτι αλλά η ίδια δεν ανήκε σε αυτό. Το αντιμετώπιζε ως ένα ψυχρό σύνολο από δομικά μέρη και όχι ως ένα σπιτικό. Ήταν αφιλόξενο και δυσλειτουργικό. Δεν ήταν ζεστό. Ήξερε πως έμενε εκεί προσωρινά και το υπενθύμιζε στον εαυτό της καθημερινά. Κάποια στιγμή θα ξυπνούσε και όλο αυτό το περιβάλλον κατοίκησης θα ήταν απλώς ένα κακό όνειρο. Χρειαζόταν μόνο να έχει υπομονή. Μεγάλωσε και γαλουχήθηκε με αυτή την αίσθηση...με αυτή την ελπίδα...

Τώρα πια έχει τη δική της κατοικία...μα η αίσθηση της παροδικότητας την στοιχειώνει ακόμα. Δεν μπορεί να αφεθεί στην ασφάλεια και στη σταθερότητα του νέου της χώρου. Δεν έχει μάθει πώς να καλλιεργήσει μια τέτοια αίσθηση. Νιώθει ευάλωτη και εκτεθειμένη. Τα δάκρυα είναι έτοιμα να ξεχειλίσουν από τα μάτια της...αλλά σε ποιον τοίχο να στηρίξει το κεφάλι της να κλάψει;

Νιώθει άρρωστη. Πάσχει από «homesickness». Χρόνια πάθηση. Δεν έχει βρει ακόμα το γιατρικό...αλλά ξέρει πως το χρειάζεται επιγόντως...

μέρος πρώτο
η νόσος

*αναμνήσεις:
η πρώτη κατοικία*

Η ζωή στη μήτρα. Θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μια πρώτη μορφή κατοίκησης. Μια κατοικία με πεπερασμένο χρόνο διάρκειας. Ένα “συμβόλαιο” κατοίκησης που κράτησε λίγο πολύ εννέα μήνες. Μάλλον θα μπορούσε και περισσότερο, αλλά μου κάνανε έξωση... Ήθελα να μείνω κι άλλο...

Μια κατοικία με την οποία αλληλεπιδρούσα μέχρι το τέλος. Με περιείχε. Ένα εύκαμπτο κέλυφος που διευρυνόταν όσο αυξανόμουνα κι εγώ σε μέγεθος. Δεν θυμάμαι τίποτα από εκείνη την περίοδο. Ίσως όμως θυμούνται τα κύτταρα του σώματός μου. Ίσως να έχουν αποθηκευτεί ίχνη της άλλοτε εμβρυακής ζωής σε κάποια γωνιά των κυττάρων μου. Βγαίνοντας στον εξωμήτριο κόσμο, άλλαξαν και οι απαιτήσεις διαβίωσής μου. Διαφορετικό περιβάλλον, διαφορετικοί κανόνες, άλλα κριτήρια. Μήπως όμως η αίσθηση που αποζητώ από την κατοικία να μην άλλαξε τόσο πολύ; Μήπως κουβαλώ ακόμη τη νοσταλγία της πρώτης εκείνης κατοικίας;

Και ποια ήταν αυτή η αίσθηση; Είχα ένα περίβλημα γύρω μου. Με κάλυπτε από μπρος και πίσω, πάνω, κάτω, πλάγια. Ήταν μεταβλητό. Αυξανόταν όσο μεγάλωναν και οι χωρικές μου απαιτήσεις. Ακολουθούσε τους δικούς μου ρυθμούς εξέλιξης και εναρμονιζόταν με τις δικές μου ανάγκες. Υπήρχε και υγρό που γέμιζε τον χώρο ανάμεσα στο δικό μου σώμα και στο περίβλημα. Άρα κολυμπούσα. Όταν κολυμπάμε είναι σαν να αιωρούμαστε μήπως; Μια ιδέα ελευθερίας άραγε; Επίσης αυτό το κέλυφος με έτρεφε μέσω ενός σωλήνα -ομφάλιο λώρο τον ονομάζουν.

Αυτές τις πληροφορίες δεν θα μπορούσα να τις ξέρω εάν δεν υπήρχαν οι αντίστοιχες επιστημονικές μελέτες. Πόσο μάλλον να θυμηθώ το πώς διαβίωνα σ' αυτό το περιβάλλον. Θα αρκεστώ μόνο στη φαντασία μου. Να μπω σε μια κατάσταση διαλογισμού και να μεταφερθώ πάλι στη “μήτρα”...

Αποκόβομαι από το τωρινό περιβάλλον...

Κλείνω τα μάτια...

Επικαλούμαι τις κυτταρικές μου αναμνήσεις...

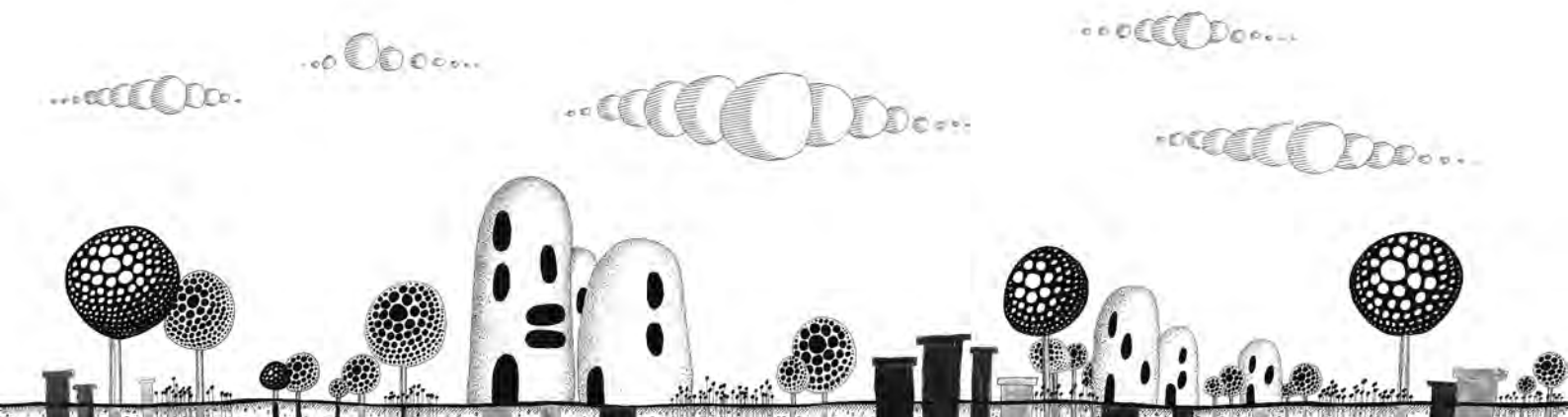
Χαλαρώνω και αφήνω το σώμα να θυμηθεί...

ο Αρχιτέκτονας

Σε έναν τόπο όπου ο ουρανός έχει ένα λαμπρό χρώμα, με στρογγυλά αστραφτερά σύννεφα, κρυστάλλινη θάλασσα και κατάλευκους λόφους γεννήθηκε ο Ορφέας. Νεαρός άνδρας με ψηλό ανάστημα και ευγενικό βλέμμα. Δεν γνωρίζει πολλά για την προέλευσή του και δεν φαίνεται να ανησυχεί για αυτό το θέμα. Δεν έχει παρελθόν. Ούτε τον απασχολεί το μέλλον. Έχει μόνο το παρόν. Αν και δεν διαθέτει χειροπιαστές ενδείξεις για να ταυτοποιήσει την προσωπικότητα και τα ενδιαφέροντά του, ξέρει πως είναι ικανός να αντεπεξέλθει σε οτιδήποτε του ζητηθεί. Οι δεξιότητες και οι γνώσεις δεν έχουν όρια στις δυνατότητες του Ορφέα. Αρέσκεται στο να αποκαλεί τον εαυτό του “Αρχιτέκτονα”. Είναι κάτι σαν ένα χαϊδευτικό όνομα θα λέγαμε που θεωρεί πως τον κολακεύει ιδιαίτερα γιατί κουβαλά μια ενέργεια στο άκουσμά του που συμβαδίζει με την δραστήρια αύρα που εκπέμπει ο ίδιος. Δεν έχει κάποια προηγούμενη εμπειρία σε αυτό το επάγγελμα, αλλά ξέρει πως δεν τις χρειάζεται. Δεν έχει σχεδιάσει ούτε έχει χτίσει ποτέ του κάτι. Παρόλα αυτά έχει απόλυτη εμπιστοσύνη στον εαυτό του και ξέρει πως όταν έρθει η ώρα να κάνει αρχιτεκτονική...θα αντεπεξέλθει στην υποχρέωσή του !

Έτσι άλλωστε είναι ο κόσμος στον οποίον ζει. Ένας τόπος όπου όλα τα θέλω και τα επιθυμώ πραγματοποιούνται χωρίς δυσκολίες. Ο καθένας που βρίσκεται εδώ μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένας homo universalis. Χωρίς να υπάρχει κάποια προηγούμενη εμπειρία, είναι σε θέση να φέρουν εις πέρας οποιονδήποτε στόχο θέσουν. Και όλα αυτά χωρίς καμία εξωτερική βοήθεια. Είναι λες και τα χέρια γνωρίζουν από πριν τι πρέπει να κάνουν, ενώ το μυαλό ξέρει τις λύσεις και τον τρόπο που θα καθοδηγήσει αυτά τα χέρια. Τις περισσότερες φορές δεν τους είναι καν φανερό μέχρι πού φτάνουν οι ικανότητές τους. Για αυτό δεν αγχώνονται ποτέ. Πάντοτε διακρίνεις μια ηρεμία και μια αυτοπεποίθηση στο πρόσωπό τους, ενώ ένα ελαφρύ μυδίαμα στα χείλη σου θυμίζουν πως ξέρουν πολλά παραπάνω από αυτά που δείχνουν και δεν βιάζονται να τα αποκαλύψουν ούτε καν στους εαυτούς τους. Το θέμα του “πώς θα γίνει κάτι” δεν υφίσταται. Στη θέση του μπαίνει μόνο το ερώτημα “τί επιθυμείς να κάνεις”.

Ένα πράγμα, ωστόσο, σε αυτόν τον τόπο στεναχωρεί τον Ορφέα. Ο ουρανός έχει πάντοτε το χρώμα του μεσημεριανού ήλιου. Μέρα και νύχτα η ίδια όψη. Αναμφίβολα είναι όμορφο το τοπίο, παρόλα αυτά έχει αρχίσει να τον κουράζει αρκετά. Είναι σαν να βρίσκεσαι συνεχώς σε μια μονότονη εγρήγορση. Το φως έχει πλημμυρίσει κάθε γωνιά αυτού του κόσμου σε υπερβολική δόση. Δεν υπάρχουν οι υγιείς αυξομειώσεις στη διάχυση του φωτός. Οι σκιές είναι σχεδόν ανύπαρκτες εδώ. Το φως ελέγχει και παρακολουθεί τα πάντα και τους πάντες. Τίποτα δεν αφήνεται να λειτουργήσει με τους δικούς του ρυθμούς. Όλα εδώ λειτουργούν στο βέλτιστο των δυνατοτήτων τους. Εντούτοις ο ήλιος ανατέλλει και δύει κανονικά διαγράφοντας κάθε μέρα την ίδια προκαθορισμένη πορεία, έτσι όπως θα έπρεπε. Γιατί όμως η φωτεινότητα του χώρου δεν συμβαδίζει με την πορεία του ήλιου; Είναι λες και ο ουρανός καταβάλλει διαρκώς υπεράνθρωπες προσπάθειες να διατηρήσει την τελειότητα του ήλιου στο αποκορύφωμα της δύναμής του.

Αισθάνεται πως αυτή η ατμόσφαιρα τον αδικεί σαν προσωπικότητα. Δεν τον αφήνει να πάρει ανάσα και έχει νοσταλγήσει την παύση. Η υπερβολική λάμψη τον έχει επισκιάσει και δεν αφήνει να λάμπουν οι δικές του δυνατότητες. Υπάρχει κάτι το προσποιητό που τείνει να τον καταβροχθήσει. Δεν είναι δικιά του όμως αυτή η αύρα και για αυτό αρνείται να της επιτρέψει να τον καταβάλλει. Το τοπίο παραείναι καθωσπρέπει για τα γούστα του Ορφέα. Αυτή η ατσαλάκωτη όψη του περιβάλλοντος χώρου δεν τον πείθει για την αυθεντικότητά του. Είναι σίγουρος πως η άψογη εικόνα που επικρατεί είναι μια μάσκα που κρύβει μια υποβόσκουσα μόλυνση. Πόσο καιρό όμως

ακόμα μπορούσε το σύστημα αυτού του κόσμου να αντέξει σε αυτούς τους ρυθμούς έντασης; Πόσο καιρό ακόμα μπορούσε να αγνοηθεί η ενδεχόμενη απειλή; Η αρρώστια αναπτύσσεται καθημερινά κάτω από την επιδερμίδα αυτού του καλοκουρδισμένου τόπου. Είναι έτοιμη να εκραγεί και να βγει στην επιφάνεια. Ο Ορφέας αισθάνεται την επικείμενη απειλή καθώς νιώθει την ένταση της ατμόσφαιρας να τον πνίγει. Έχουν ήδη αρχίσει να εμφανίζονται σημεία ρωγμής σε αυτό το απεγάδιαστο τοπίο. Ο ουρανός τείνει ώρες ώρες να λάμπει περισσότερο από το συνηθισμένο του. Ο φως σε κάποιες στιγμές κορυφώνεται σε βαθμό που νομίζεις πως θα καταβροχθήσει τα πάντα. Ο αέρας ηλεκτρίζεται και η επίδρασή του φτάνει βαθιά στον εγκέφαλο του Ορφέα προκαλώντας του έναν παραλητικό πονοκέφαλο. Όποτε γινόταν αυτό, χανόταν η ηρεμία στο βλέμμα του Αρχιτέκτονα, γινόταν “θηρίο” από τον τρόπο του και έπερνε την κατάσταση στα χέρια βγάζοντας μια εκκωφαντική κραυγή που ταρακουνούσε τον τόπο. Αυτό είχε συνήθως αποτέλεσμα... για την ώρα τουλάχιστον. Κάπως “ξυπνούσε” ο ουρανός και επανερχόταν λίγο πολύ στη συνηθισμένη του όψη. Αλλά ήξερε πως αν ο ουρανός δεν έκανε κάτι με τη δικιά του θέληση, εκείνος δεν θα μπορούσε να τον επαναφέρει επ’ άπειρον, γιατί φορά με τη φορά αρχίζει να αποκτά ανοσία απέναντι στην κραυγαλέα αντίδρασή του. Κάποια στιγμή θα εξαντλούνταν και οι αντοχές του Ορφέα. Προς το παρόν όμως έτσι έχει μάθει να συνυπάρχει ο Αρχιτέκτονας με αυτόν τον βαρετό και ανισόρροπο τόπο.

Κάποια στιγμή ο ουρανός θα πρέπει να μάθει να αφήσει τον έλεγχο και να αποδεχτεί τη σημαντικότητα του να ακολουθεί τη ροή των πραγμάτων. Πρέπει να αγκαλιάσει και το ψεγάδι, να δει την ομορφιά στην ατέλεια και να αφήσει το σκοτάδι να παίξει και εκείνο τον ρόλο του σε αυτόν τον κόσμο.

μια
αρχιτεκτονική
νόσος

Η κατοικία είναι το σημείο αναφοράς μας σε αυτόν τον κόσμο. Είναι η αγκαλιά που προστατεύει, στεγάζει και θρέφει αναμνήσεις.

Έτσι τουλάχιστον θα ήθελε να βλέπει η Λίνα το σπίτι στο οποίο μεγάλωσε. Αντιθέτως το σπίτι αυτό ήταν πάντοτε το μεγάλο αγκάθι στη ζωή της. Και αυτό γιατί ο πατέρας της έχει μια εμμονή στο να συλλέγει ακατάπαυστα αντικείμενα και να τα συσσωρεύει στην κατοικία του. Για την ακρίβεια απλώς δεν πετούσε τίποτα! Αντικείμενα μπαίνανε και δε βγαίνανε ποτέ. Για χρόνια ολόκληρα...

Βέβαια η κατάσταση δεν ήταν έτσι εξ' αρχής. Υπήρξε ένα διάστημα όπου ήταν ευάερο, ευήλιο και άδειο. Πρέπει να ήταν πριν πάρα πολύ καιρό. Θυμάται πως είχε χώρο να απλώνεται σαν μικρό παιδί. Της άρεσε πολύ η αίσθηση του παρκέ. Ακόμα και το ταβάνι ήταν από ξύλινη επένδυση. Είχε και ένα τζάκι στο οποίο μαγείρευε η μητέρα της το χειμώνα. Οι μπαλκονόπορτες ανοίγανε και το σπίτι διπλασιαζόταν. Είχε θέα που κάδραρε το βουνό. Όμορφη τοποθεσία...

Σταδιακά όμως τα αντικείμενα άρχιζαν να μαζεύονται στο σπίτι. Στην αρχή ήταν μόνο ένα φαινομενικά αθώο στοίβαγμα από εφημερίδες της εβδομάδας πάνω στο γυάλινο τραπεζάκι του καθιστικού. Μια εβδομάδα μετά την άλλη και η στοίβα ψήλωνε. Ένας μήνας μετά τον άλλον και η στοίβα απλωνόταν σε μια δεύτερη, τρίτη και έπειτα μια τέταρτη σειρά. Όσπου μια μέρα δεν άντεξε το γυάλινο τραπέζι και έσπασε... Και τότε η στοίβα μεταφέρθηκε στο πάτωμα δίπλα στο τραπέζι με το σπασμένο τζάμι να παραμένει εκεί. Σειρά είχε έπειτα μια καρέκλα. Στη συλλογή προστέθηκαν και άδειες συσκευασίες από μαρμελάδες, κονσέρβες, απορρυπαντικά, καλλυντικά, πλαστικές σακούλες, χαρτόκουτα, περιοδικά καθώς και λογίων λογιών σημαντικά έγγραφα χωρίς να υπάρχει διάκριση. Η κατάσταση ξέφυγε γρήγορα από τον έλεγχο.

Ο πατέρας της, αν και προκάλεσε ο ίδιος τούτη την κατάσταση δεν μπορούσε να ανεχτεί το χάος που δημιουργούσαν τα λοιπά μέλη της οικογένειας. Μόνο το δικό του χάος ήταν αποδεκτό. Αντιλαμβανόταν την ακαταστασία περισσότερο ως μια συνθήκη αναμονής παρά ως ένα τροχοπέδη στη λειτουργικότητα της κατοικίας του. Παρόλα αυτά διεπόταν από μια τελειομανία ως προς τον τρόπο που έπρεπε να πεταχτούν τα αντικείμενα, προσδίδοντάς τους μια σχεδόν μαγική διάσταση. Σαν να χρειαζόταν κάποια ειδική τελετουργία για να πεταχτεί ένα πράγμα. Συνήθως τη λέξη “πετάω” την θεωρούσε μιαρή. Αντί αυτής χρησιμοποιούσε τη λέξη “ανακυκλώνω”. Τον ανακούφιζε το άκουσμά της.

Από όλα τα είδη πάντως η Λίνα θεωρούσε πως οι εφημερίδες ήταν οι πιο επικίνδυνες και ύπουλες γιατί περιείχαν πολλά πιθανά “χρήσιμα” κείμενα. Έτσι λοιπόν όποτε επιχειρούσε να ξεχωρίσει τα πράγματά του, έβλεπε τον πατέρα της να κάθεται ώρες ολόκληρες να περιεργάζεται και να ψαχουλεύει την κάθε σελίδα της παλιάς εφημερίδας. Ήλεγχε όλα τα άρθρα και όταν κάποιο του φαινόταν ενδιαφέρον ως πληροφορία, είτε για τώρα είτε για το μέλλον, το έκοβε και το κρατούσε. Με τον τρόπο αυτό το να ανακυκλωθεί η εφημερίδα, έπρεπε πρώτα να εξεταστεί σχολαστικά και ύστερα να τοποθετηθεί με σειρά και χωρίς τσαλακώματα στο χαρτόκουτο που θα πήγαινε για ανακύκλωση.

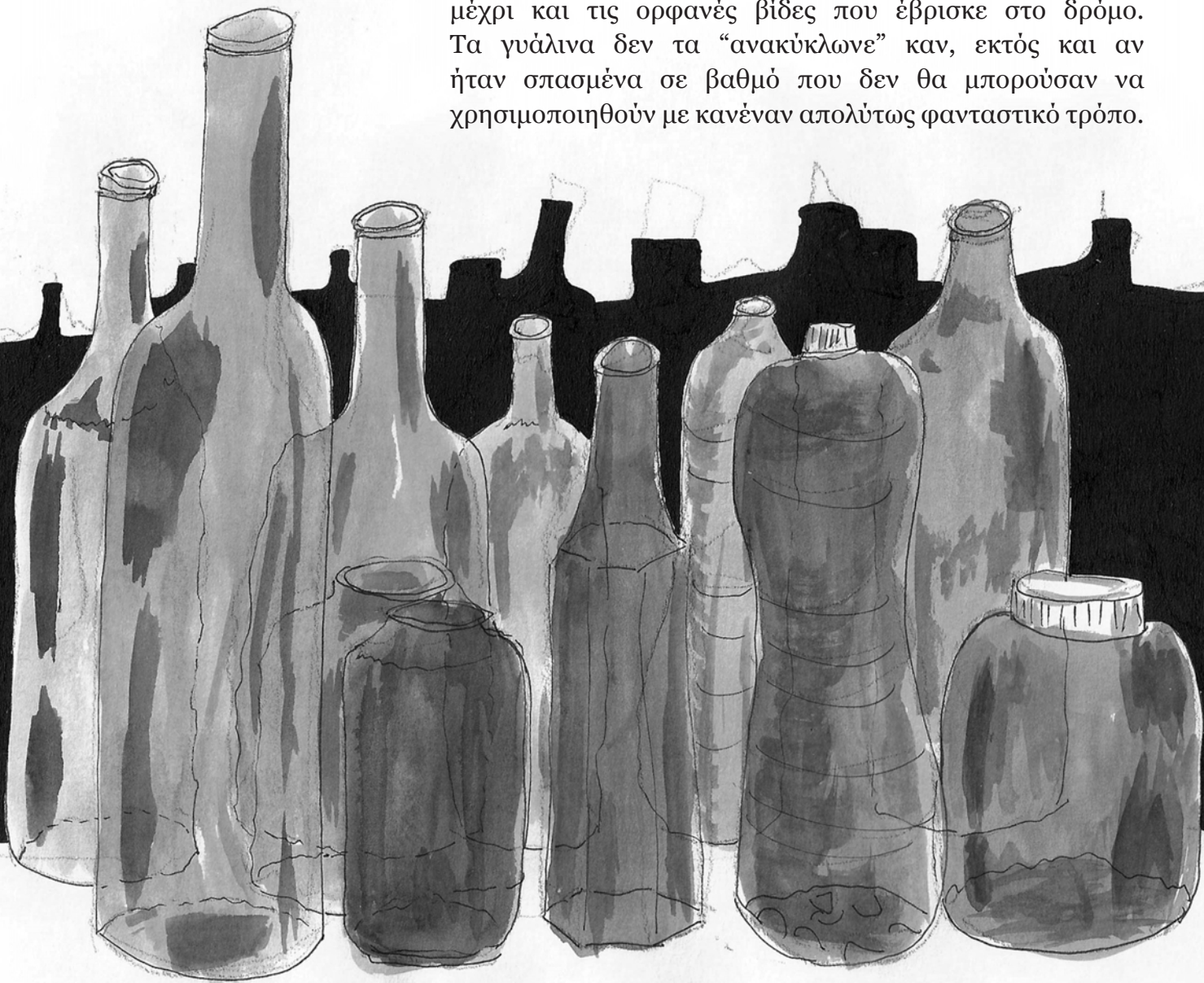
Πολύ χρονοβόρα διαδικασία. Με τον ρυθμό αυτόν προφανώς ήταν ζήτημα να φύγει από τον χώρο του ένα ή το πολύ δύο μέτριου μεγέθους κουτιά με εφημερίδες το χρόνο. Ωστόσο το πού φύλαγε τα “χρήσιμα” άρθρα είναι κάτι που η Λίνα δεν έμαθε ποτέ.

Όσο για τα πράγματα από άλλα υλικά, η προεργασία ήταν συγκριτά πιο σύντομη, απλώς για την κάθε κατηγορία υπήρχε διαφορετικός κανόνας διαχείρισης.

Οι μεταλλικές συσκευασίες έπρεπε πρώτα να πλυθούν, να στεγνώσουν και ύστερα να ανακυκλωθούν “μόνο” στους κάδους της Αθήνας, διότι δεν εμπιστευόταν αυτούς της επαρχίας. Σύμφωνα με τις πληροφορίες του ο δήμος τα πέταγε στις χωματερές χωρίς κάποιον διαχωρισμό από τα υπόλοιπα απορρήματα. Ως εναλλακτική λύση είχε τον παλιατζή τον οποίον εκτιμούσε πολύ ως επαγγελματία. Όμως ήθελε να έχει συσσωρεύσει μια σεβαστή ποσότητα πρώτα πριν του τα δώσει. Και φυσικά όχι σε οποιονδήποτε παλιατζή... αλλά σε έναν μόνον που εμπιστευόταν...και τον οποίον φυσικά η Λίνα δεν είχε δει ποτέ της να έρχεται.

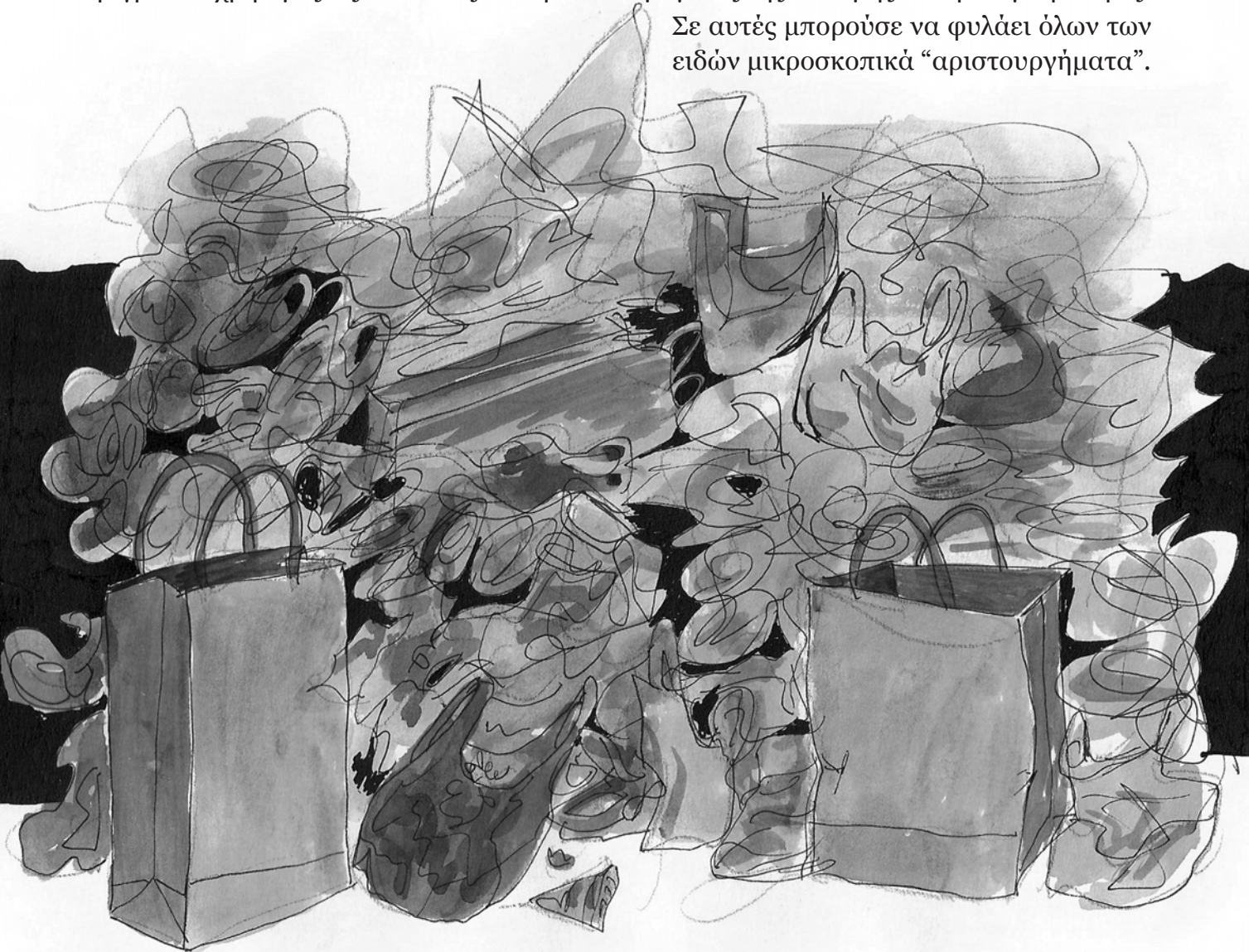

Γυάλινες συσκευασίες και δοχεία! Μα αυτά δεν είναι καν σκουπίδια. Αυτοί είναι ανεκτίμητοι θησαυροί. Χρήσιμα... πάρα πολύ χρήσιμα. Έπρεπε και αυτά να πλυθούν και να στεγνώσουν πρώτα πριν φυλαχτούν. Τα προόριζε για μελλοντικές χρήσεις. Σε αυτά μπορούσε να αποθηκεύει ο,τιδήποτε από τη ρίγανη του κήπου, τα κουκούτσια των φρούτων μέχρι και τις ορφανές βίδες που έβρισκε στο δρόμο. Τα γυάλινα δεν τα “ανακύκλωνε” καν, εκτός και αν ήταν σπασμένα σε βαθμό που δεν θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν με κανέναν απολύτως φανταστικό τρόπο.

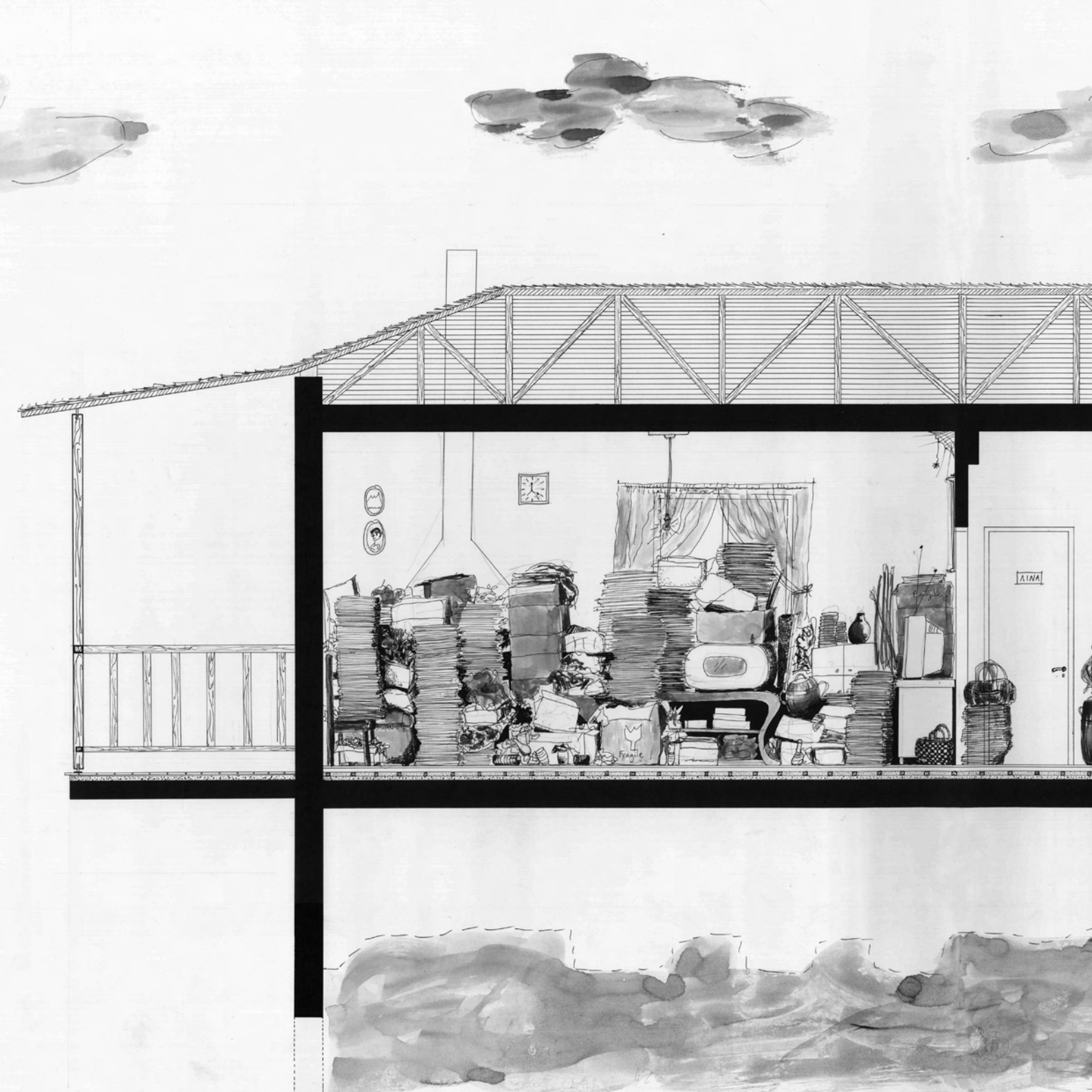
Οι πλαστικές σακούλες, δε, ήταν για “επανάχρηση”. Άλλη μια λέξη με ωραίο άκουσμα. Δεν παρέλειπε ποτέ να θυμίζει στην κόρη του πως η επανάχρηση είναι η καλύτερη ανακύκλωση. Όσα ήταν λερωμένα τα έπλενε και τα στέγνωνε μαζί με τη μπουγάδα. Ύστερα τα δίπλωνε σε τριγωνάκια. Αυτό το κόλπο του το είχε μάθει η Λίνα για να πιάσουν λιγότερο όγκο και να είναι τακτοποιημένα. Τα φύλαγε και τα χρησιμοποιούσε για μελλοντικά ψώνια στη λαϊκή αγορά ή στο σουπερμάρκετ προκειμένου να μην σπαταλιέται καινούργια σακούλα και επιβαρυνθεί το περιβάλλον. Είχε όμως ιδιαίτερη αδυναμία στις “μικρές”. Έβρισκε απεριγράπτα χρήσιμες τις σακούλες που ήταν στο μέγεθος της παλάμης του ή και μικρότερες.

Σε αυτές μπορούσε να φυλάει όλων των ειδών μικροσκοπικά “αριστουργήματα”.

Και τα χαρτόκουτα...αυτά παραήταν άφογα σαν αντικείμενα για να πεταχτούν. Τα θαύμαζε για το σχήμα τους και για την απειρία των πιθανών χρήσεών τους. Μπορούσαν να περιέχουν οτιδήποτε ήθελε. Δεν μπορούσε να τα πλύνει λόγω της φύσης του υλικού, αλλά τα σκούπιζε με μια ελαφρώς νωπή πετσέτα. Αφαιρούσε σχολαστικά και με προσοχή όλα τα αυτοκόλλητα και τις ταινίες που έφεραν από προηγούμενες χρήσεις επαναφέροντάς τα στην αρχική τους κατάσταση. Με αυτά σχημάτιζε ορισμένες από τις συστάδες “πύργων” που κυριαρχούσαν σε διάφορες γωνιές της οικίας του.

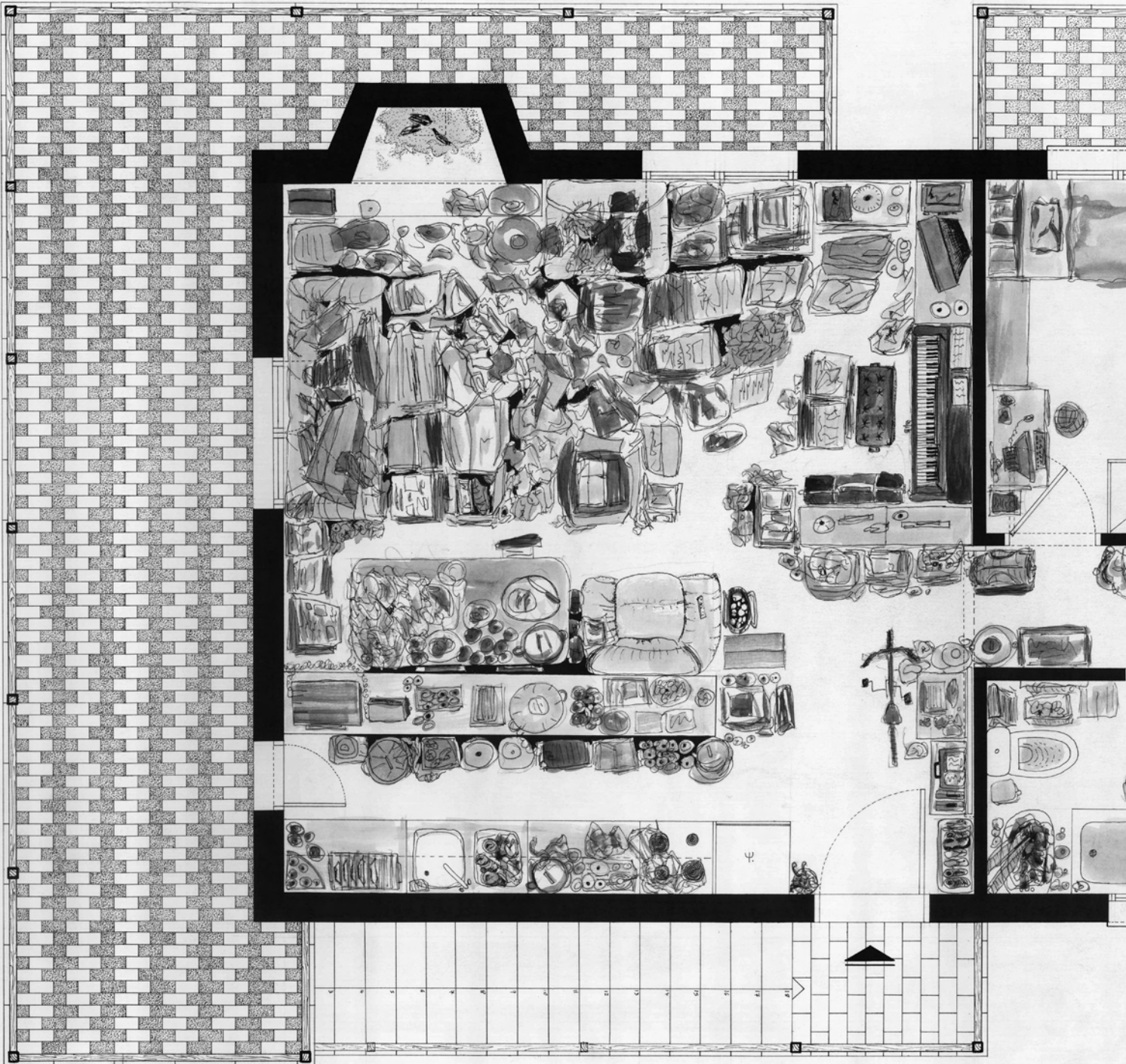

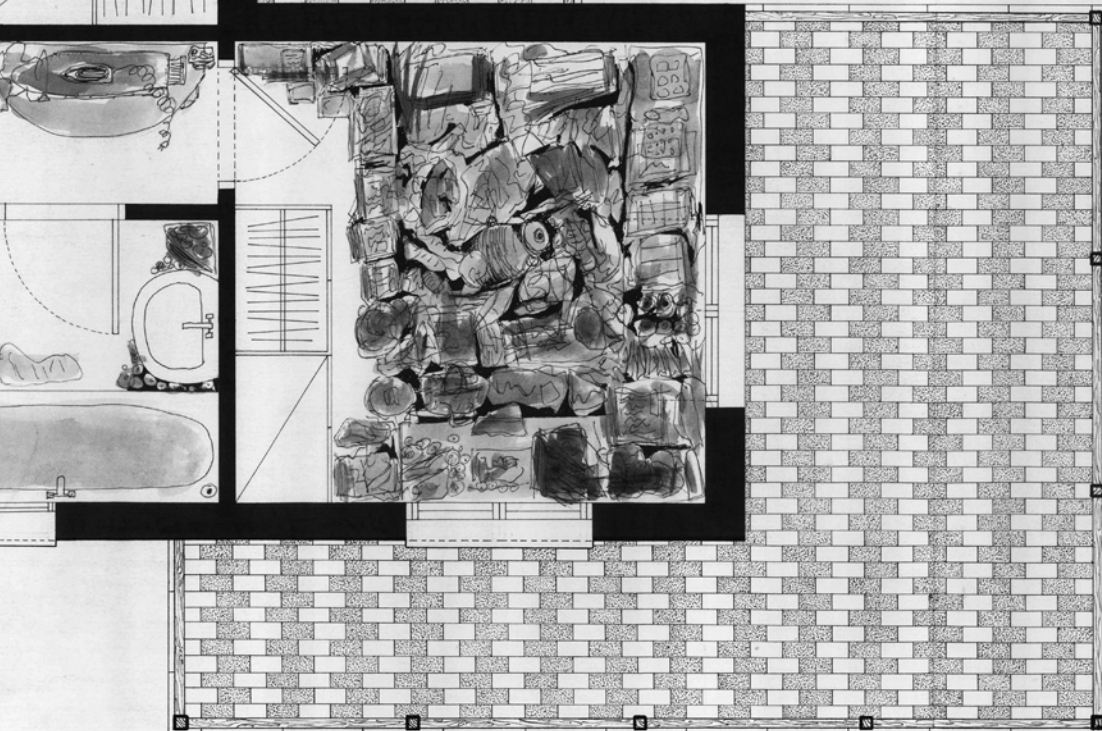
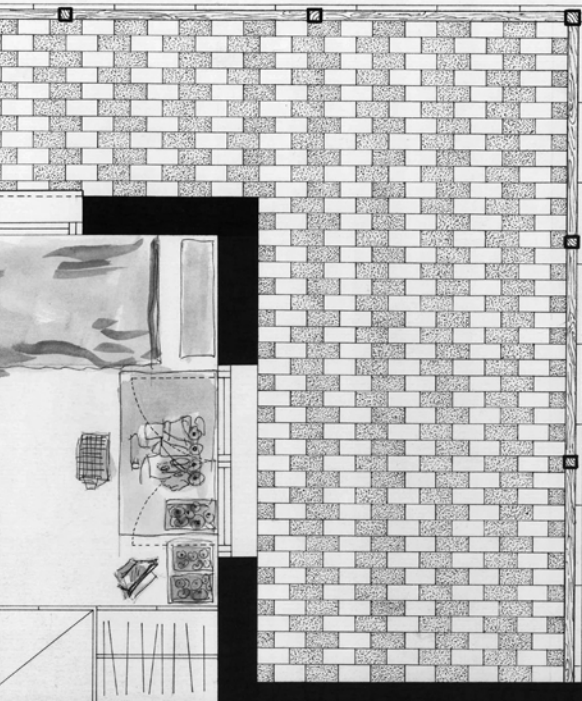
AINA

Frangile

Όλο το σπίτι είχε γεμίσει. Οι στοιβάδες έτειναν να φτάσουν στην οροφή. Η τραπεζαρία είχε γεμίσει από ένα βουνό πραγμάτων πάνω και κάτω. Οι καναπέδες και οι πολυθρόνες ήταν για τις εφημερίδες. Το κρεβάτι των γονιών της είχε θαφτεί κάτω από έναν τεράστιο όγκο με ό,τι μπορούσε να φανταστεί κανείς. Οι διάδρομοι κόντευαν να εξαφανιστούν. Η κουζίνα το ίδιο. Διέκρινες μόνο στενά ανοίγματα στον χώρο που οδηγούσαν η μια στην τηλεόραση και η άλλη στη μοναδική άδεια πολυθρόνα που απέμεινε. Το τζάκι δεν ήταν πλέον προσβάσιμο παρά μόνο εποχιακά και αυτό όμως με δυσκολία. Μια άμορφη μάζα από αντικείμενα είχε σβήσει την ύπαρξη των επίπλων.

Ο μόνος χώρος που δεν είχε “μολυνθεί” ήταν το δωμάτιο της Λίνας. Δεν του το επέτρεπε και εκείνος φαίνεται να το σεβόταν αυτό. Ήταν το μοναδικό δωμάτιο σε εκείνο το σπίτι που ήταν βιώσιμο. Τα τελευταία της χρόνια εκεί, το δωμάτιό της ήταν ο μόνος χώρος στον οποίον σύχναζαν εκείνη και η μητέρα της. Εκεί τρώγανε, κοιμόντουσαν και παιρνούσαν τις ώρες τους.

Οι δύο γυναίκες προσπάθησαν πολλές φορές να επαναφέρουν την τάξη στο σπίτι. Αλλά ο πατέρας δεν τις επέτρεπε να αγγίζουν τίποτα. Γινόταν πολύ νευρικός, οξύθυμος και απειλημένος όποτε έλειπε κάτι. Αν και περιφρουρούσε τους “θυσαυρούς” του η Λίνα κατάφερε σαν ποντικάκι να ξετρυπώνει πολλά σκουπίδια από το σπίτι όποτε απουσίαζε εκείνος. Ήξερε πολύ καλά πώς να ξεφορτώνεται πράγματα χωρίς να φαίνεται πως λείπει το παραμικρό. Είχε ειδικευτεί στις εφημερίδες. Πάντοτε έπαιρνε αυτές από το τέλος ώστε να χάνεται η συνέχεια στη χρονολόγηση των φύλλων. Πολύ συχνά έθεται σε “κίνδυνο” τη στατικότητα των “πύργων”. Αλλά όσο και να προσπαθούσε ήταν σαν να έπερνε μια σταγόνα νερού από τον ωκεανό. Δεν είχε τελειωμό. Μερικές φορές έτρωγε καμιά σφαλιάρια από τον πατέρα της όποτε την έπιανε στα πράσα. Εκείνη όμως ήταν απτόητη. Συνέχιζε για χρόνια να “κλέβει” από το “θυσαυροφυλάκιό” του και να “ροκανίζει” τους χάρτινους πύργους του βασιλείου του. Κάθε φορά γινόταν όλο και πιο επιδέξια στις επιδρομές της.

Ντρεπόταν για το σπίτι της. Δεν μπορούσε να καλέσει φίλους να παίξουν και συνήθως απέφευγε να έχει πολλές στενές παρέες...γιατί κάποια στιγμή θα ήθελαν να δουν τον χώρο της. Όσες φορές τύχαινε μια τέτοια αίτηση, εκείνη έβρισκε κάποια δικαιολογία. Ούτε οι συγγενείς μπορούσαν να έρθουν. Υπήρχε άγχος και ένταση όποτε κάποιος απρόσκλητος επισκέπτης εμφανιζόταν στην πόρτα και “απειλούσε” να μπει. Από μικρή ονειρευόταν πως μια μέρα θα κατεδάφιζε αυτό το σπίτι. Όταν ερχόταν εκείνη η στιγμή θέλει να είναι η ίδια που θα πετάξει ένα ένα όλα τα σκοπίδια. Κρατιόταν από αυτή τη σκέψη και ενθουσιαζόταν με τούτη την προοπτική.

η ανάγκη για
αρχιτεκτονική
θεραπεία

Μπορούμε να επιβιώσουμε χωρίς ρίζες; Μπορεί το σώμα μας να το αντέξει αυτό; Ίσως να μην είναι τόσο εύκολο να θέτουμε το υλικό μας γίνεσθαι σε έναν νομαδικό τρόπο ζωής.

Το σπίτι που τόσο αναζητά η Λίνα... πού είναι τελικά; Έχει αλλάξει αρκετές φορές κατοικία. Ωστόσο, δεν βρήκε ακόμα τον χώρο που έχει ανάγκη. Ο κοινός παρανομαστής στις χωρικές τις εμπειρίες είναι μια αίσθηση παροδικότητας. Μια αδυναμία να δεθεί με την ιδέα του κατοικείν και μια άρνηση να αποδεχτεί το ότι μπορεί δικαιωματικά να ανήκει σε έναν χώρο και να της ανήκει ο χώρος. Επιβάλλει στον εαυτό της την νοοτροπία του περιπλανόμενου ταξιδιώτη. Θέτει η ίδια τους περιορισμούς που την κάνουν να αισθάνεται ξένη στον τόπο της. Αποσταθεροποιεί την καθημερινότητά της από δικιά της πρωτοβουλία. Ψάχνει συνεχώς για το ιδανικό σπίτι στον ιδανικό τόπο.

Ίσως το πρόβλημα έγγειται στο ότι ψάχνει το σπίτι στο λάθος μέρος. Ή μάλλον ψάχνει για το λάθος σπίτι. Από τα παιδικά της βιώματα σε μια κατοικία που ασφυκτιούσε από υπερσυσσώρευση αντικειμένων αποκόμισε μια μπουκωμένη αίσθηση που την συνοδεύει έκτοτε. Αυτό το μπολκάρισμα βρίσκεται μέσα της, μέσα στον ψυχισμό της. Ίσως εκεί που θα έπρεπε να επενδύσει την προσοχή είναι στο να αποσαφηνίσει το τί συμβαίνει στον βαθύτερο εαυτό της. Να προσδιορίσει το εσωτερικό της “σπίτι”. Ίσως μόνο αφότου “σπιτώσει” τον εσωτερικό της εαυτό θα μπορέσει να τακτοποιήσει το θέμα της κατοίκησής της στον υλικό κόσμο.

Μόνο ο Αρχιτέκτονας μπορεί να τη βοηθήσει. Εκείνος θα ξέρει τί αρχιτεκτονική χρειάζεται προκειμένου να βρει την χωρική της ίαση. Η Λίνα αποφασίζει να απευθυνθεί στον Ορφέα για βοήθεια.

Ήρθε η ώρα του να αποδείξει πως επάξια ονομάζεται Αρχιτέτονας...

Ποια είναι όμως η φύση αυτού του εσωτερικού σπιτιού;

Πώς σχεδιάζεται και πώς κατασκευάζεται;

Τί είδους αρχιτεκτονική απαιτείται σε αυτή την περίπτωση;

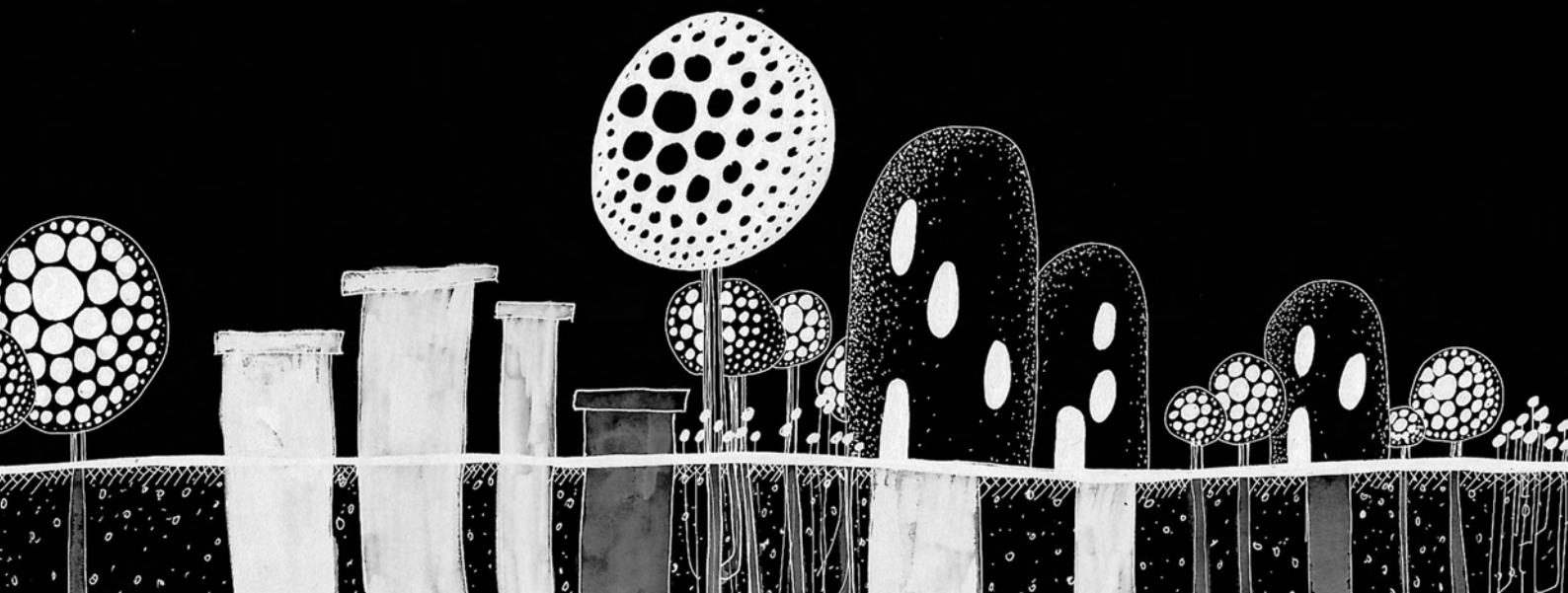
Και ποια κατασκευαστικά υλικά θα χρησιμοποιηθούν;

Το έδαφος ίσως αποδειχτεί αρκετά ρευστό και σαθρό. Ενδέχεται η θεμελίωσή του να απαιτήσει πολύ βαθιά εκσκαφή. Μπορεί και όχι. Κανείς δεν ξέρει επακριβώς. Ούτε ο ίδιος ο Αρχιτέκτονας...

Το ρίσκο σε αυτό το εγχείρημα είναι άγνωστο. Ό,τι είναι να φανεί θα προκύψει στην πορεία. Το πολύ “σκάλισμα” θα ανασύρει διάφορα ευρήματα στην επιφάνεια που χρήζουν άμεσης και επιτόπιας επεξεργασίας προκειμένου να συνεχιστεί το έργο και θα μπορούσε ανά πάσα στιγμή να φέρει πανολεθρία στο όλο αρχιτεκτόνημα. Αν όμως πετύχει το εγχείρημα...τότε θα είναι ένα σπίτι που θα της κρατήσει για μια ζωή! Τόσο όσο χρειάζεται με άλλα λόγια...

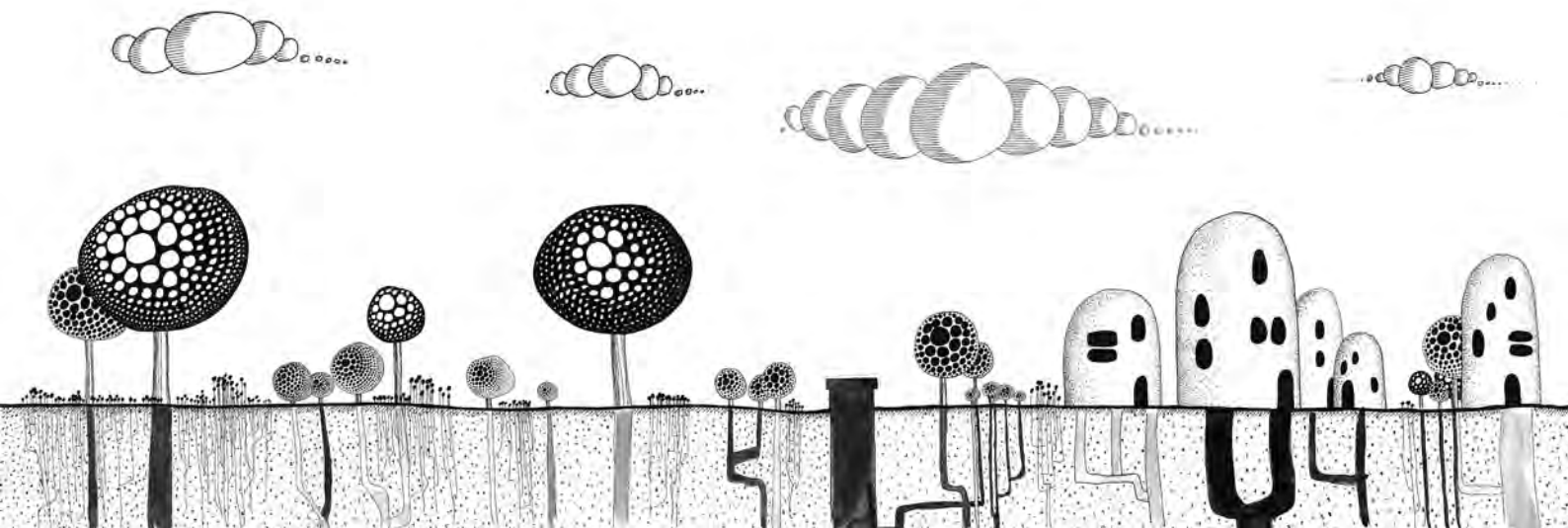

μέρος δεύτερο
η θεραπεία

η κάθοδος

Το έδαφος πάνω στο οποίο πατά ο Ορφέας βρίσκεται σε μεγάλο υψόμετρο. Για να ξεκινήσει τη δουλειά που του ανέθεσε η Λίνα, θα πρέπει να βρει το κατάλληλο οικόπεδο όπου θα υλοποιήσει την κατοικία της. Αποφασίζει λοιπόν να εξερευνηήσει τον τόπο τούτον για να καταλήξει στο πού θα στεριώσει το οικδόμημα που έχει ήδη αρχίσει να σχηματίζεται στο μυαλό του. Ήρθε η ώρα του να δράσει, να ξυπνήσει από την αδράνεια και να πιάσει επιτέλους δουλειά.

Ο τόπος γύρω του έχει μια επιπεδότητα που δεν δείχνει να του προκαλεί κάποια ιδιαίτερη συναισθηματική πρόκληση. Τα δέντρα και τα λουλούδια έχουν μια πορώδης υφή, τα χρώματά τους εναλλάσσονται μεταξύ μαύρου και άσπρου, ενώ τα σχήματά τους περιορίζονται σε μια στρογγυλότητα. Από την άλλη, τα σπίτια σε αυτόν τον κόσμο θυμίζουν καμπυλωτές καλύβες από σφουγγάρι. Όλα έχουν παραπλήσια όψη, με μόνη διαφορά στο μέγεθος. Παράλληλα, κατά μήκος της έκτασης συναντά κανείς πηγάδια ποικίλων διαστάσεων που καταλήγουν σε έναν πολύ βαθύ πυθμένα, τόσο βαθύ που θα μπορούσαν κάλλιστα να είναι απύθμενα. Η έλλειψη περιπλοκότητας στο ανάγλυφο προβληματίζει τον Ορφέα. Αισθάνεται πως μπορεί εύκολα να χαθεί σε αυτή την αχανή ομοιογένεια. “Αν υπήρχε κάποιος λοφίσκος, ή βαθούλωμα στη γη όπου θα μπορούσε να

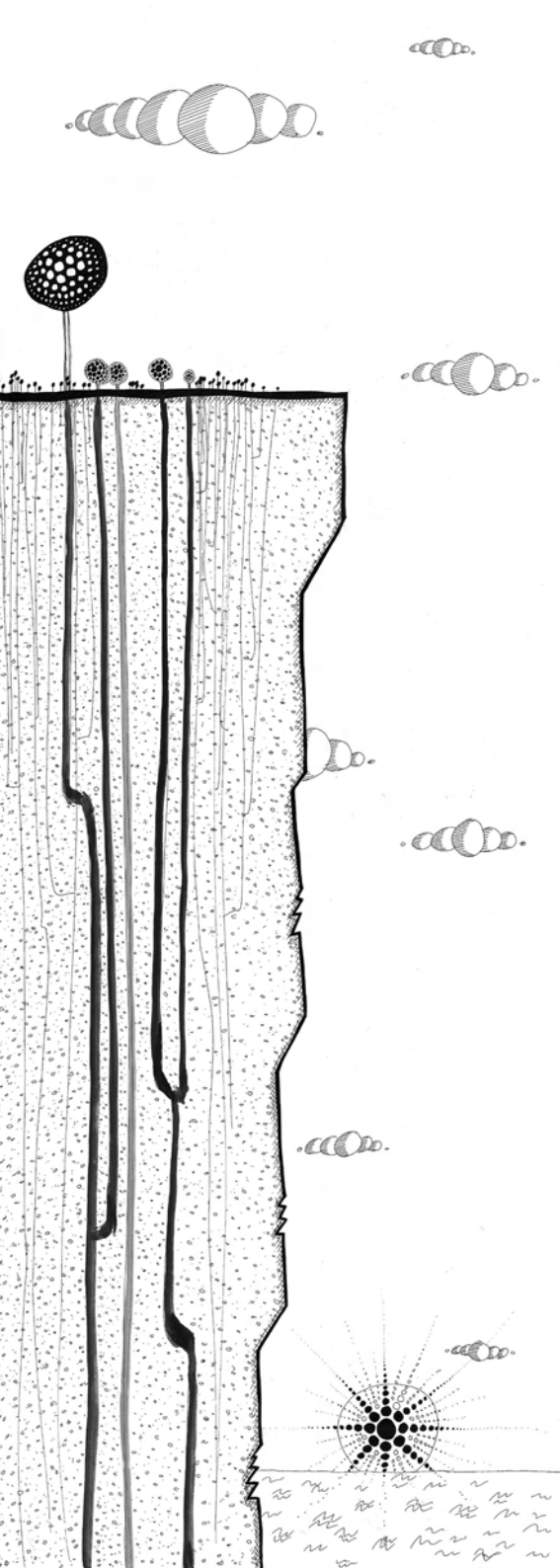

φωλιάσει η κατοικία, τότε θα θύμιζε περισσότερο μια αγκαλιά”, σκέφτηκε. Αλλά πού να τα βρει; Δεν υπήρχε τίποτα άλλο πέρα από το ίσωμα με τα δέντρα, τα λουλούδια, τις καλύβες και τα πηγάδια. Έπειτα αυτή η πορώδης υφή που έχουν τα πάντα εδώ πάνω δίνει την εντύπωση ρουφήχτρας. Σαν να συλλέγεται κάτι από την επιφάνεια και να οδηγείται στα έγκατα της γης.

“Αφού λοιπόν δεν υπάρχει κάτι ιδιαίτερο εδώ πάνω...ας προχωρήσω όσο πιο μακριά γίνεται μέχρι να καταλήξω στις παρυφές αυτής της γης”, αποφάσισε ο Ορφέας...

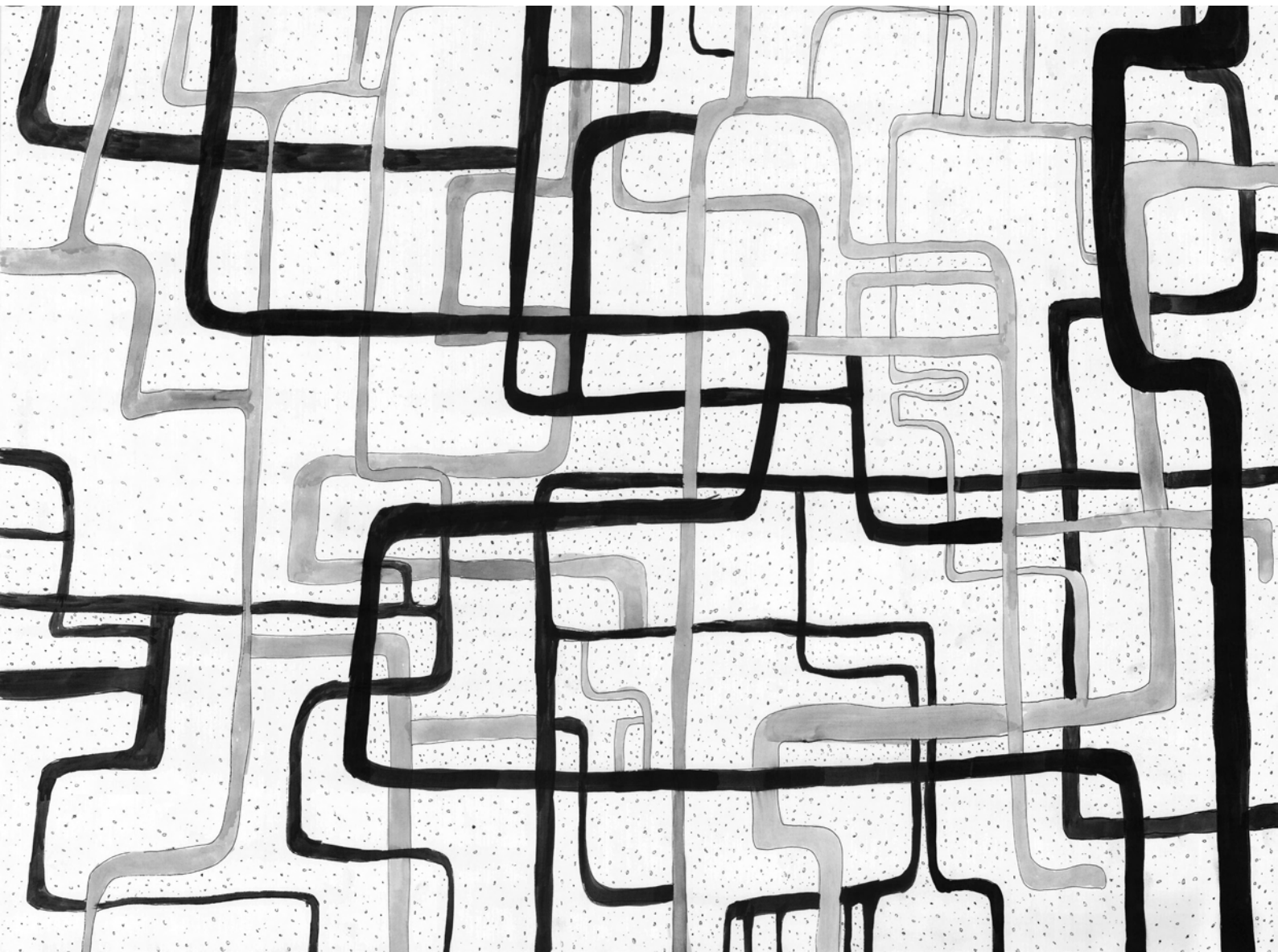
Έτσι ξεκινά πεζός για να φτάσει στο σημείο όπου τελειώνει η ξηρά. Εκεί τον περιμένει ένας βαθύς γκρεμός που απολήγει σε μια απέραντη θάλασσα. Θα χρειαστεί κάμποσες μέρες για να φτάσει εκεί.

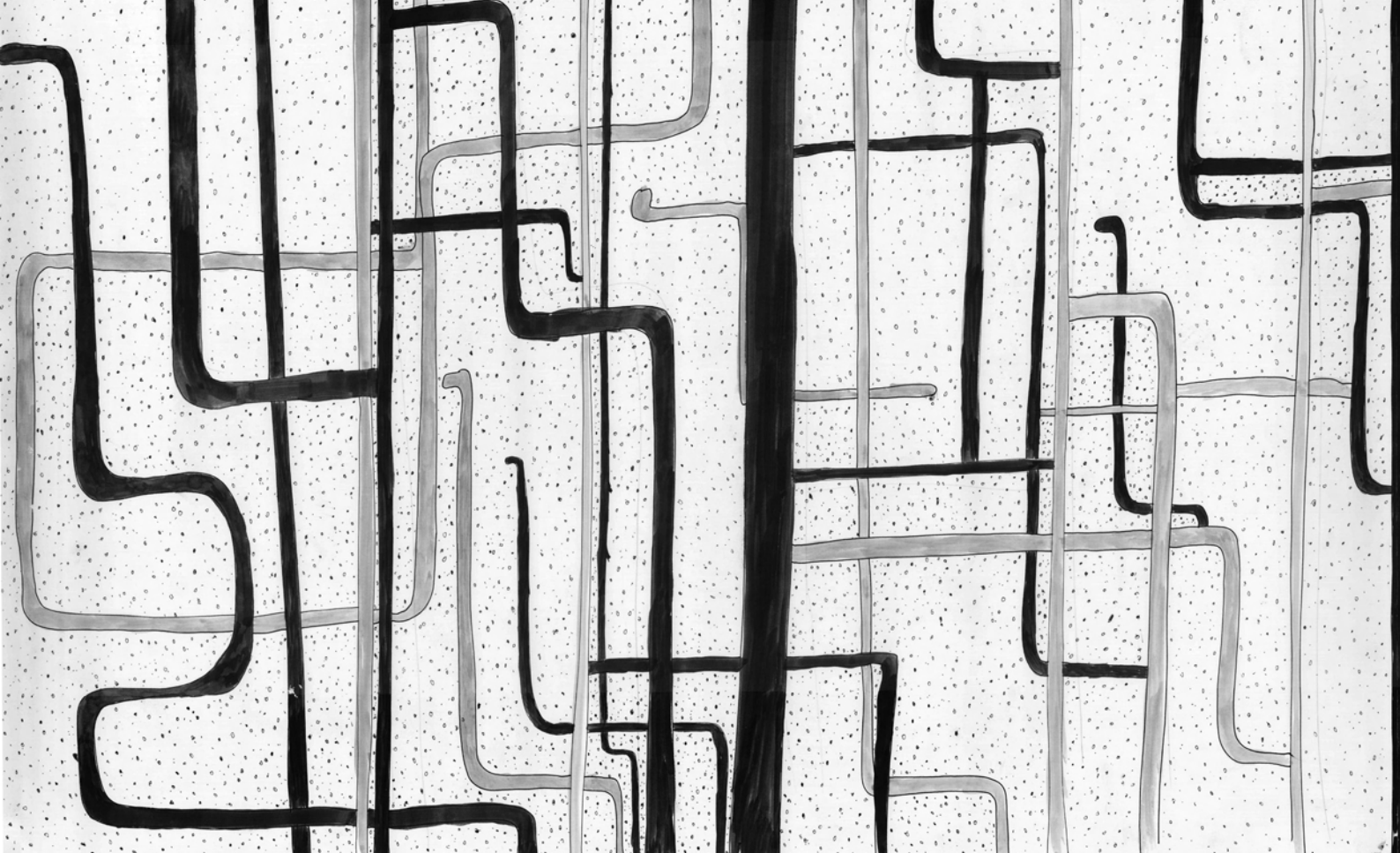
Ευτυχώς για κείνον όμως η μονοτονία του τοπίου δεν του δημιούργησε κάποιο φυσικό εμπόδιο που θα μπορούσε να επιβραδύνει τον βηματισμό του.

Φτάνοντας κάπου προς το τέλος της οριζόντιας πορείας του είδε τη θάλασσα. Μια θάλασσα που απλωνόταν όσο έφτανε η ματιά του και πολύ παραπέρα. Το νερό ήταν ήρεμο και λαμπύριζε προκλητικά στο φως. Είχε μια υπνωτιστική επίδραση πάνω του και ένιωθε πως ο χρόνος ήταν ανύπαρκτος κοντά της. Ούτε ίχνος στεριάς στον ορίζοντα, παρά μόνο το υγρό στοιχείο κυριαρχούσε. Χωρίς να χάσει ούτε λεπτό ξεκινά την κάθοδό του. Χάρη στις γνώσεις του στην ορειβασία, το εγχείρημα δεν τον δυσκολεύει. Αφού σιγούρεψε όλο τον εξοπλισμό, άρχισε να κατεβαίνει τον γκρεμό. Έχοντας διανύσει μια κάποια απόσταση, διέκρινε ένα σύστημα σωληνώσεων που ξεκινούσαν από το υπέδαφος και κατέληγαν στη θάλασσα.

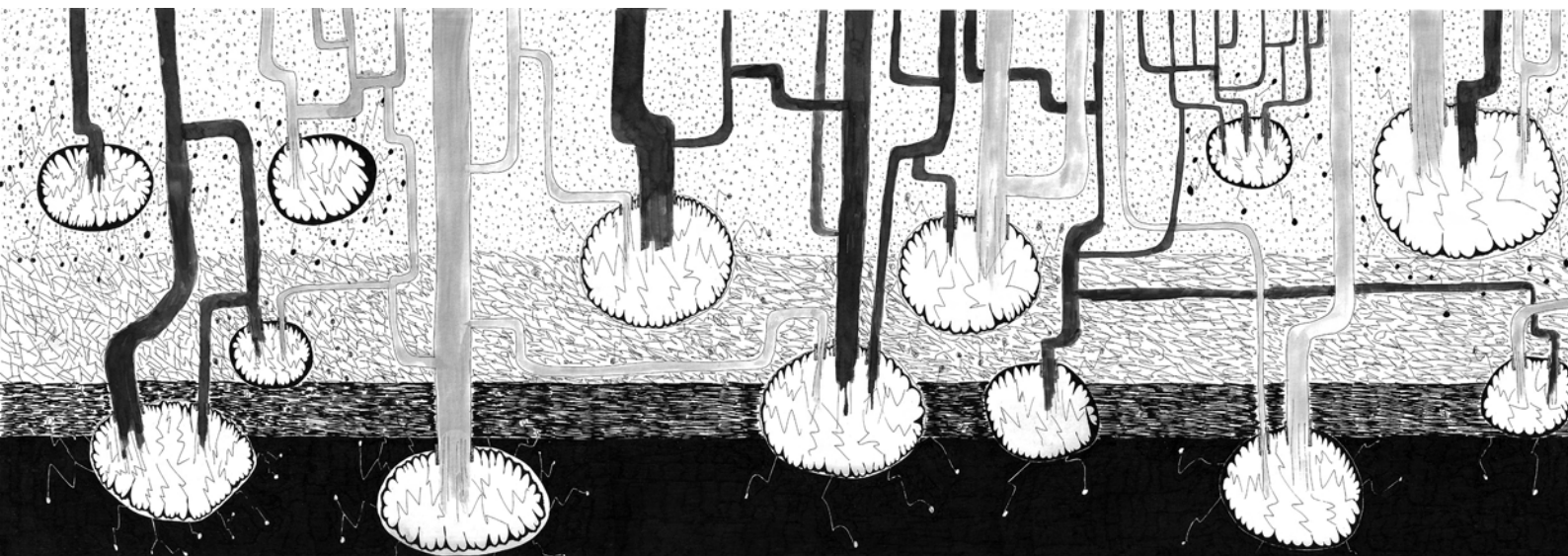
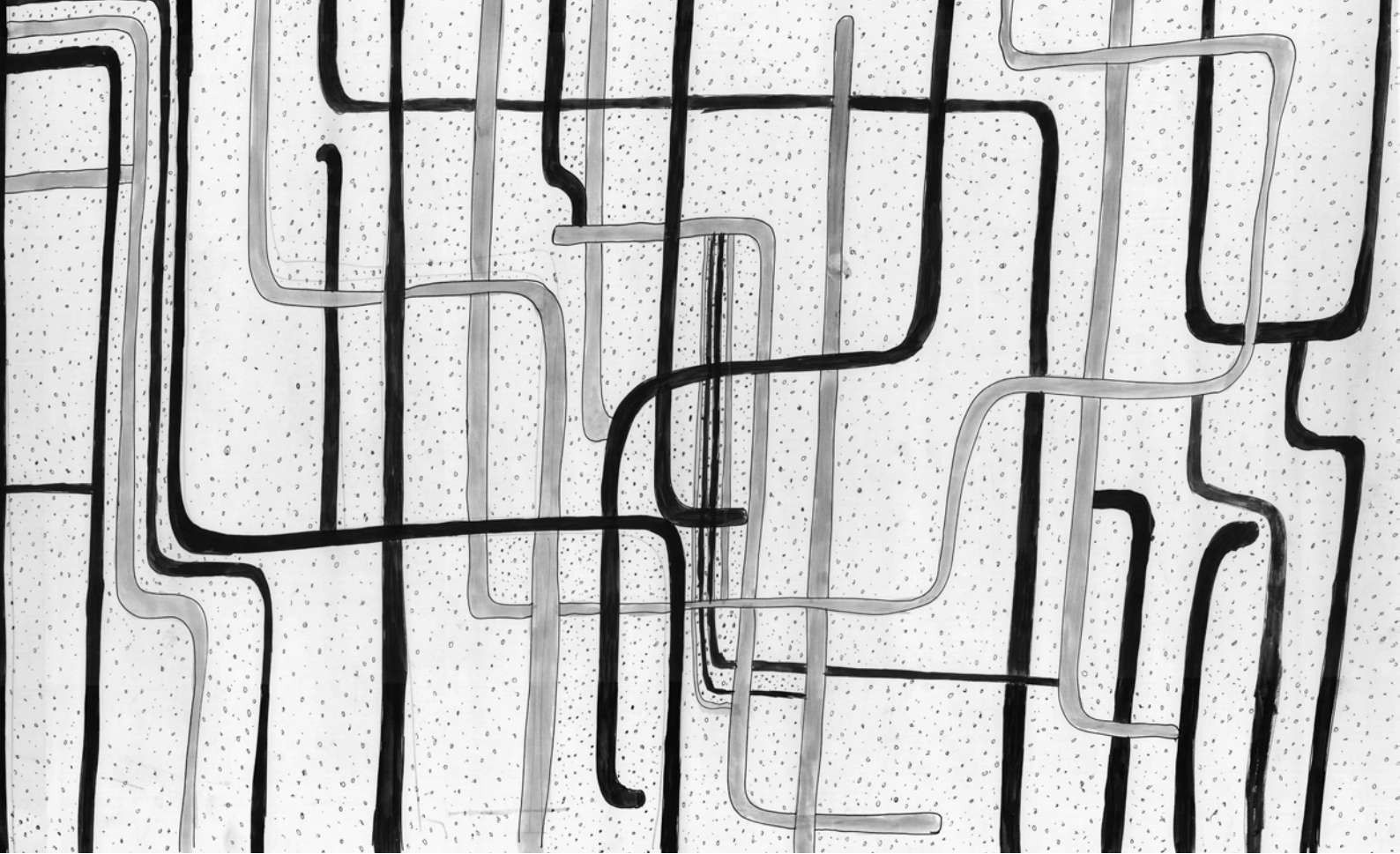
Όσο προχωρούσε το σύστημα γινόταν όλο και πιο σύνθετο με πολλαπλές διακλαδώσεις και συγχωνεύσεις στα διάφορα σημεία του. Οι σωλήνες είχαν τόσο μήκος όσο και η απόσταση της επιφάνειας της στεριάς από αυτήν του βυθού της θάλασσας. Οι διατομές τους, δε, ποίκιλαν. Άλλοι ήταν στενοί και άλλοι φαρδείς, ενώ στο σύνολο θύμιζαν ένα πυκνό σύστημα από τις ρίζες πελώριου δέντρου.

Διαχωρίζονταν σε δύο χρωματικές κατηγορίες που αλληλοπλέκονταν χωρίς σαφή ομαδοποίηση. Η δουλειά των σκουρόχρωμων αγωγών είναι να εναποθέτουν ύλη από τον φλοιό της γης στο βυθό του νερού. Εκεί θα αποθηκευτούν όλες οι προσλαμβάνουσες πληροφορίες της επιγειακής ζωής. Όσο για τους ανοιχτόχρωμους αγωγούς, αυτοί κάνουν την αντίστροφη πορεία. Διοχετεύουν την επεξεργασμένη ύλη και πληροφορίες από τα βάθη της θάλασσας προς την επιφάνεια. Αυτή η αλληλοτροφοδοσία γίνεται ατέρμονα και πάνω σε αυτήν στηρίζεται η όλη ισορροπία του κόσμου στον οποίον ζει ο Αρχιτέκτονας.

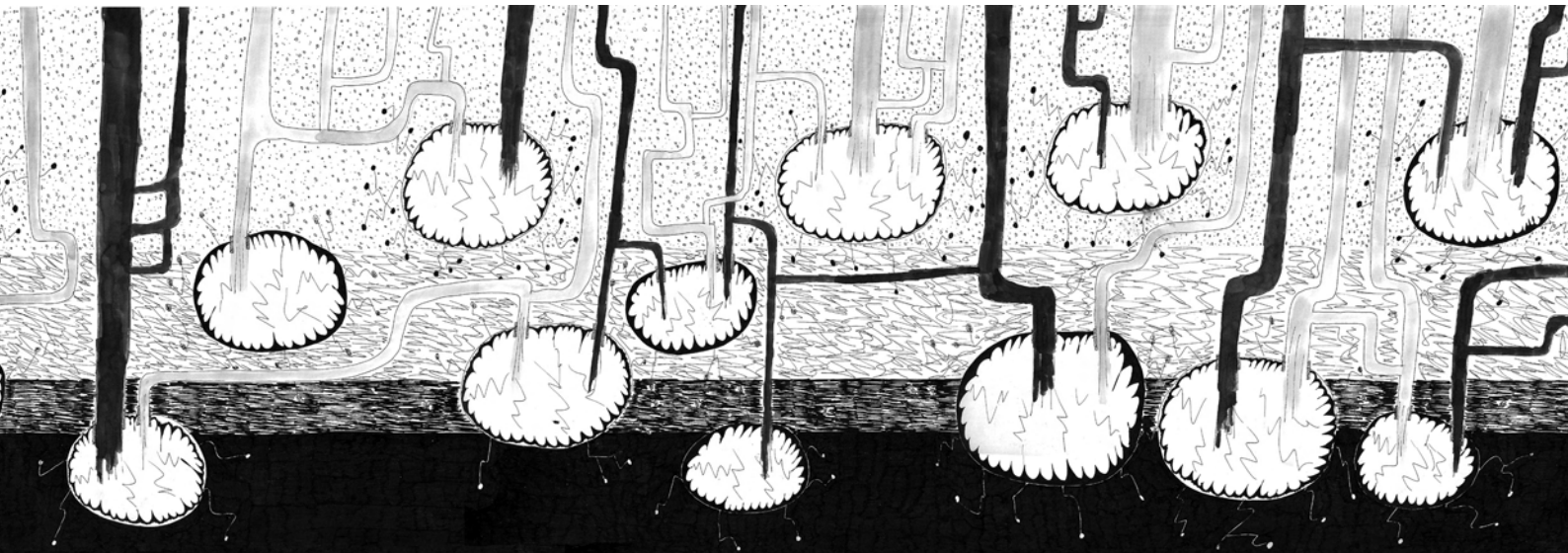
Η κάθετη τομή στο υπέδαφος έδινε πολλές παραπάνω πληροφορίες και νύξεις για το τί συμβαίνει στην επιφάνεια από ότι θα μπορούσε να συμπεράνει ζώντας στον

φλοιό της. Οι ανοδικές και οι καθοδικές κινήσεις στο εσωτερικό των αγωγών δημιουργούσαν μια έντονη δραστηριότητα που μετέδιδε έναν ζωντανό παλμό στο έδαφος. Αυτή η κινητικότητα και ο συντονισμός θύμιζε καλοκουρδισμένη μηχανή, γεγονός που τον προκάλούσε να συνεχίσει την πορεία του προκειμένου να δει μέχρι πού κατέληγε όλο αυτό το σύστημα.

Τότε ήταν που ο Ορφέας έγινε πιο σίγουρος από ποτέ για την καθοδική διαδρομή που ακολουθούσε. Του ήταν ξεκάθαρο πως εκεί “κάτω” θα βρει τον χώρο που ψάχνει.

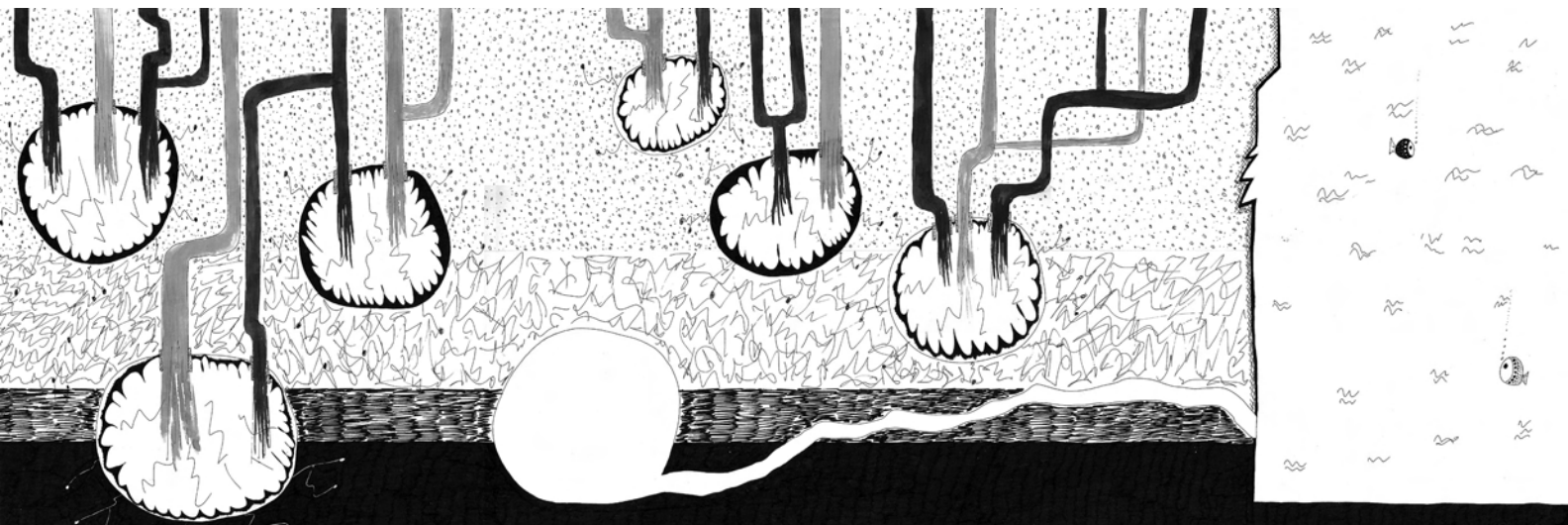
...

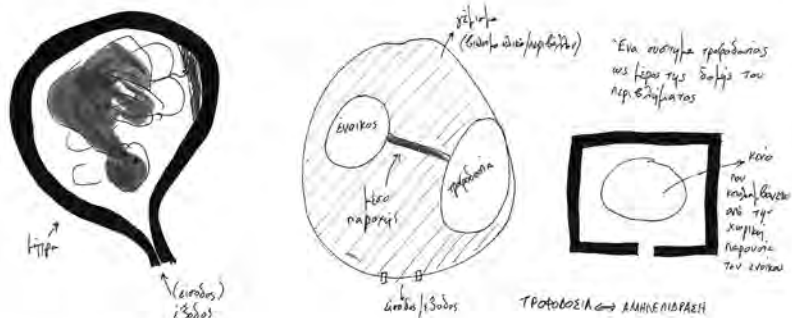

Ο Ορφέας καταλήγει στη θάλασα. Ως δια μαγείας βρίσκει τον εαυτό του ντυμένο με τον κατάλληλο εξοπλισμό κατάδυσης. Έτσι κολυμπά προς το βυθό. Ο πυθμένας είναι πολύ μακριά, αλλά αυτό δεν του είναι πρόβλημα καθώς είναι δεινός δύτης.

Κάπου εκεί προς τον πάτο, διακρύνει ένα σύμπλεγμα από υποθαλάσσιες σπηλιές. Πλησιάζοντας συνειδητοποιεί πως οι αγωγοί που συνάντησε προηγουμένως καταλήγουν σε αυτές. Χωρίζονται σε πολλαπλές μικρότερες εσοχές λες και είναι διευρυμένοι πόροι στην επιδερμίδα της βραχώδους μάζας. Η κάθε εσοχή ήταν κατειλημμένη και θύμιζε καζάνι έτοιμο να εκραγεί. Εξερευνώντας σχολαστικά τα εύρηματά του ανακαλύπτει μια μικρή σπηλιά που ήταν άδεια, χωρίς να συνδέεται με κανέναν αγωγό. Η μικρή αυτή εσοχή στο βράχο είχε παγιδευμένο μέσα της αναπνεύσιμο αέρα. Ήταν το τέλειο σημείο για να στήσει την κατασκευή που έχει πλέον κρυσταλλοποιηθεί στη σκέψη του.

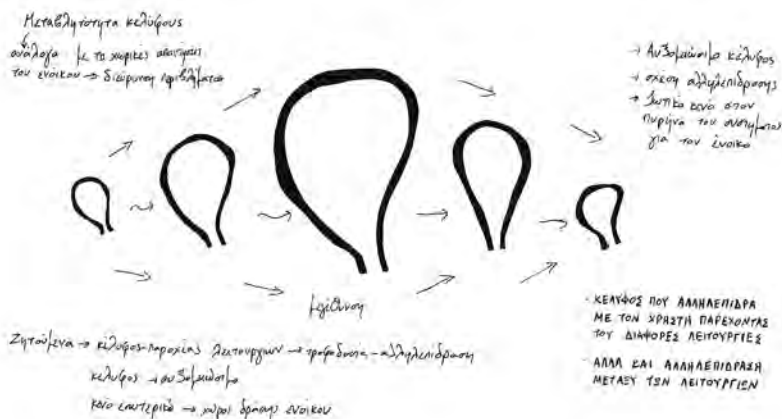
Ο Αρχιτέκτονας είναι έτοιμος να ανοίξει τα χαρτιά του και να στρωθεί στη δουλειά...

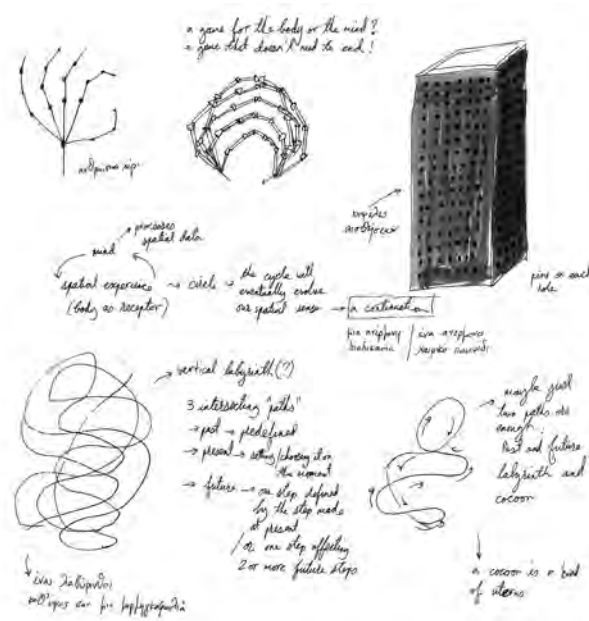
Κατανοώντας τις αρχές λειτουργίας της μήτρας....

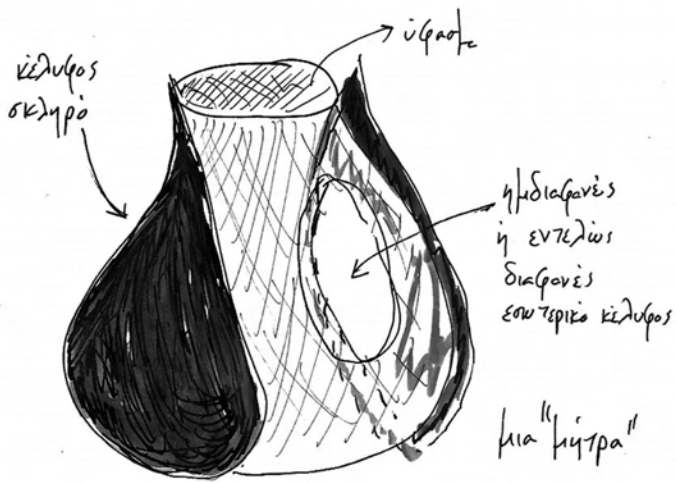
- κέλυφος που αλληλεπιδρά με τον χρήστη παρέχοντάς του διάφορες ζωτικές λειτουργίες.
- αλλά και αλληλεπίδραση μεταξύ των λειτουργιών.
- μεταβλητότητα κελύφους ανάλογα με τις χωρικές απαιτήσεις του ενοίκου.
- περίβλημα που προστατεύει.
- ένα σύστημα τροφοδοσίας ως μέρος της δομής του περιβλήματος.
- τροφοδοσία: θρέψη υλική
θρέψη συναισθηματική

ένα παιχνίδι για το σώμα και το μυαλό
ένα παιχνίδι που δεν χρειάζεται να έχει τέλος (?)

- το σώμα λαμβάνει την χωρική εμπειρία και τροφοδοτεί το μυαλό με χωρικές αναμνήσεις και βιώματα.
- το μυαλό επανατροφοδοτεί το σώμα με τις χωρικές του εντυπώσεις.

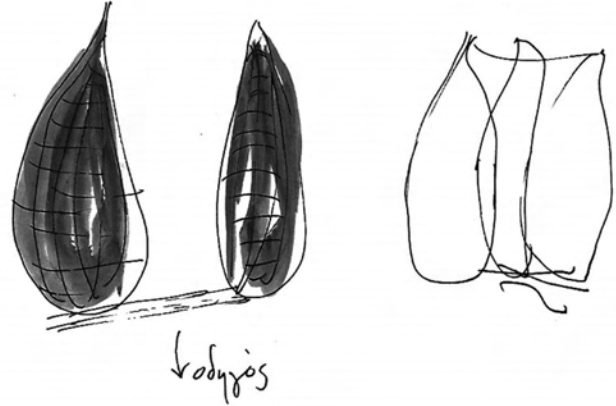
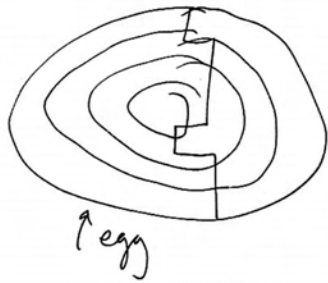
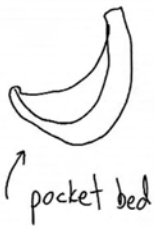
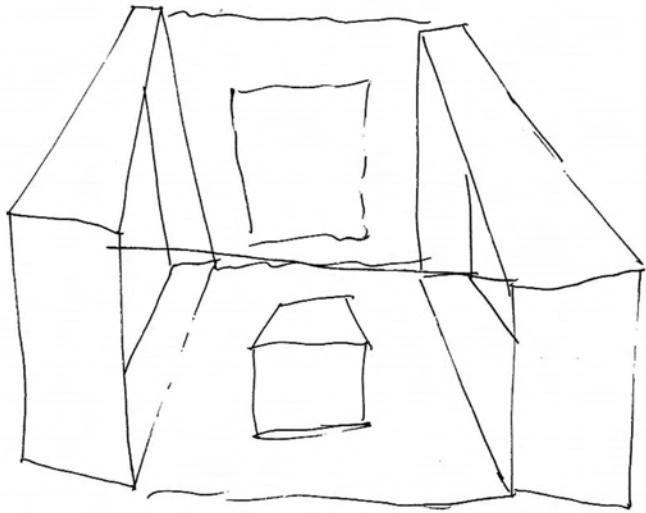

uterus = cocoon = incubator (?)

ανοίγει - κλείνει
 ανοιέεται - διασπείρεται
 διασπείρεται - διασπείρεται

κλειστή θύση → ανοιχτή θύση

η συνάντηση

Ήταν ώρα να φωνάξει τη Λίνα. Το “σπίτι” της είναι έτοιμο !

...

“Λίνα, γλυκό μου κορίτσι, μπορείς να έρθεις εδώ κάτω; Η παραγγελία σου είναι έτοιμη.” Φώναξε ο Ορφέας δυνατά στο κενό λες και μιλάγε σε φάντασμα.

Καμία απάντηση...

“Λίνα”, αναφώνησε πάλι ο Ορφέας, “ο Αρχιτέκτονας είμαι, μη φοβάσαι. Πρέπει να έρθεις εδώ για να δεις τί σου κατασκεύασα. Δεν μπορώ να στο δείξω εκεί πάνω που είσαι.”

Η Λίνα άκουσε μια φωνούλα μέσα της να την καλεί επίμονα. “Θα μπορούσε να υπάρχει αυτός ο Αρχιτέκτονας;” αναρωτήθηκε καθώς ήταν σίγουρη πως ο Ορφέας ήταν ένα απλό δημιούργημα των ονείρων της. Και η φωνή δυνάμωνε όλο και περισσότερο. Ο Αρχιτέκτονας ήταν αποφασισμένος να της τραβήξει την προσοχή.

“Εντάξει σε άκουσα”, απάντησε η Λίνα

“Άφογα!”, είπε ο Ορφέας. “Τώρα κατέβα...”

“Μα πώς να έρθω; Πού είσαι”, ρώτησε μπερδεμένη η Λίνα

“Πού αλλού; Εδώ μέσα σου. Στο πιο βαθύ σημείο που μπορεί να φτάσει η σκέψη σου. Κλείσε τα μάτια και άσε τη φωνή μου να σε καθοδηγήσει. Απλώς ακολούθησέ την.”, παρότρυνε στοργικά ο Ορφέας.

...

τομή κατασκευής

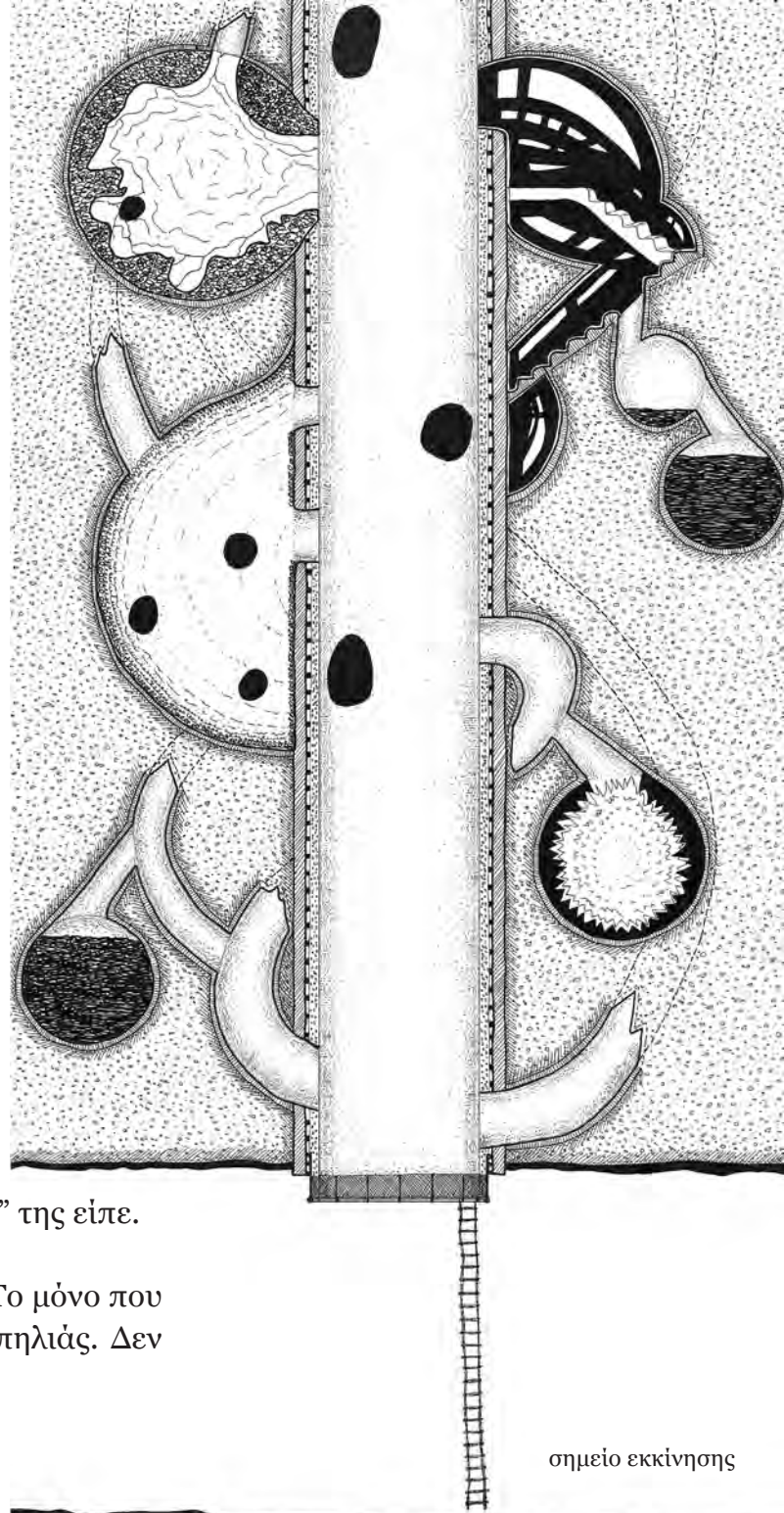
Όσο και να της φαινόταν ανεξήγητο, τελικά η Λίνα κατάφερε να φτάσει στον προορισμό της. Μπροστά της έβλεπε τον Ορφέα...

“Αρχιτέκτονα ! Είναι αλήθεια πως υπάρχουν; Είναι αλήθεια πως ασχολήθηκες με μένα; Δεν ονειρεύομαι;” τον ρώτησε ένοχα.

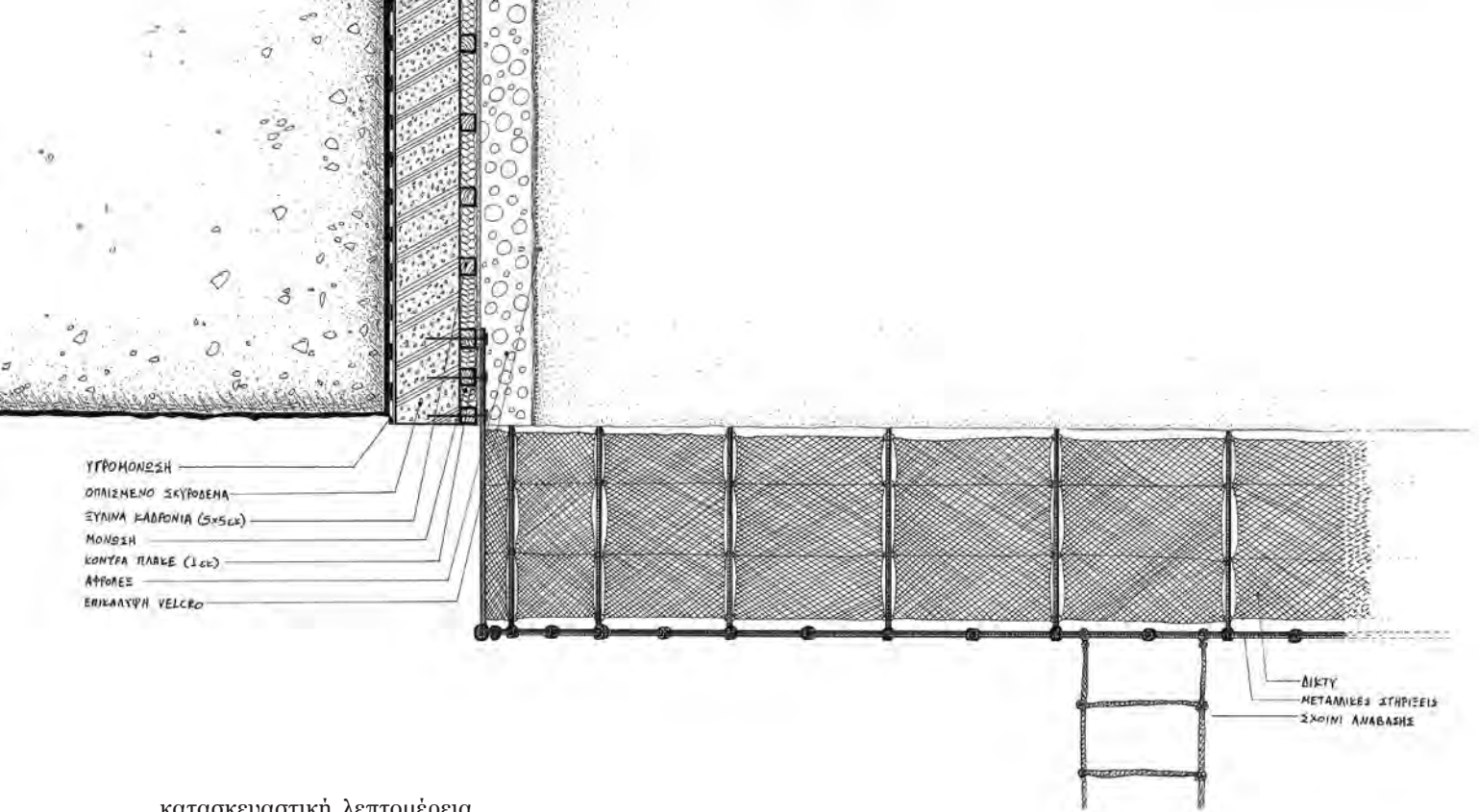
“Μα φυσικά αγαπητή μου Λίνα πήρα πολύ σοβαρά την ανάγκη σου να βρεις το εσωτερικό σου σπίτι. Δεν θα μπορούσα να αγνοήσω μια τόσο σημαντική αίτηση. Μην ξεχνάς πως είμαι ο Αρχιτέκτονας... Αυτή είναι η δουλειά μου”, της αποκρίθηκε με το ύφος του σωστού επαγγελματία.

“Κοίτα πάνω! Ορίστε, όλο δικό σου” της είπε.

“Μα εσύ δεν έλεγες για ένα σπίτι; Το μόνο που βλέπω είναι μια τρύπα στην οροφή της σπηλιάς. Δεν καταλαβαίνω Αρχιτέκτονα μου.”

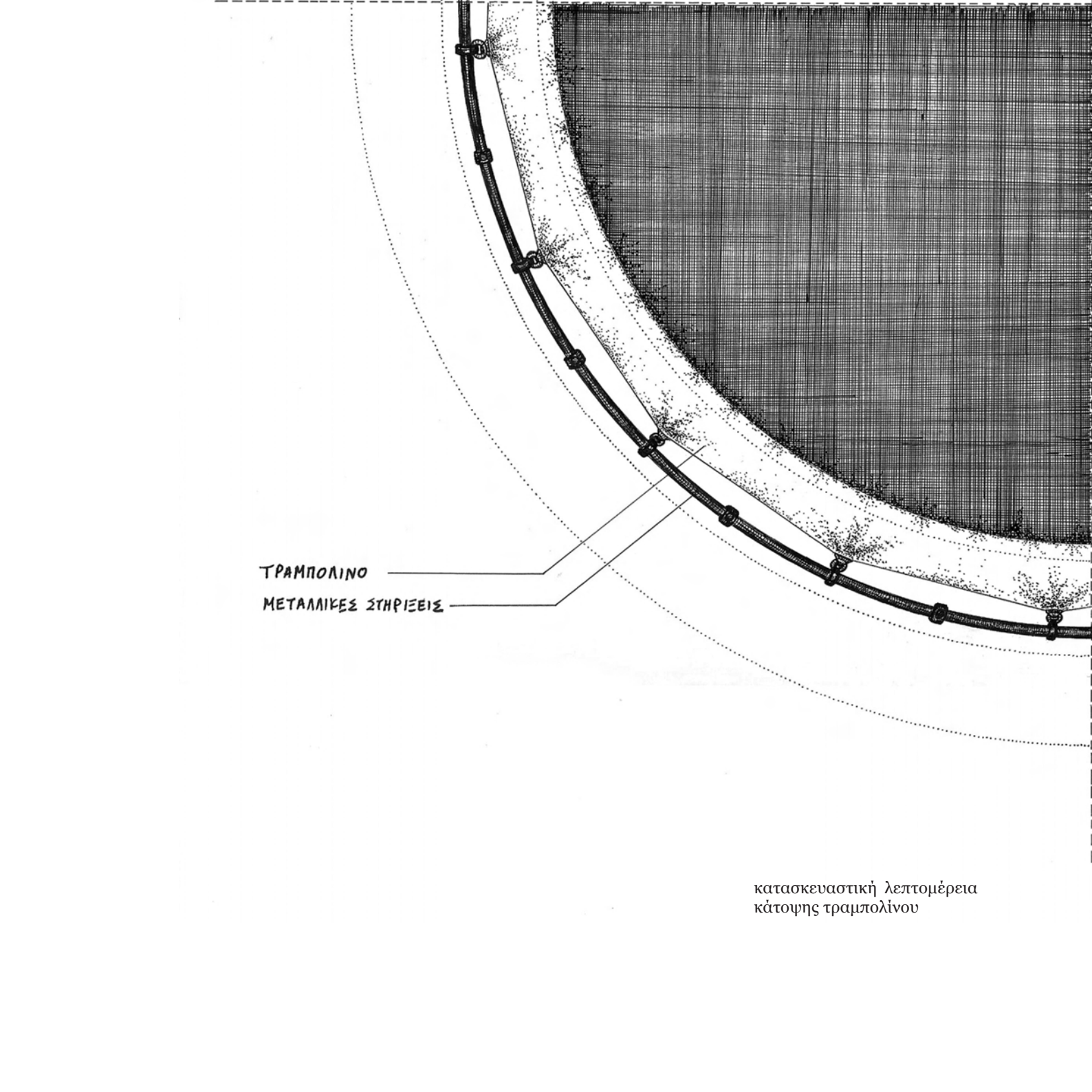
σημείο εκκίνησης

κατασκευαστική λεπτομέρεια
τομής στο σημείο εκκίνησης

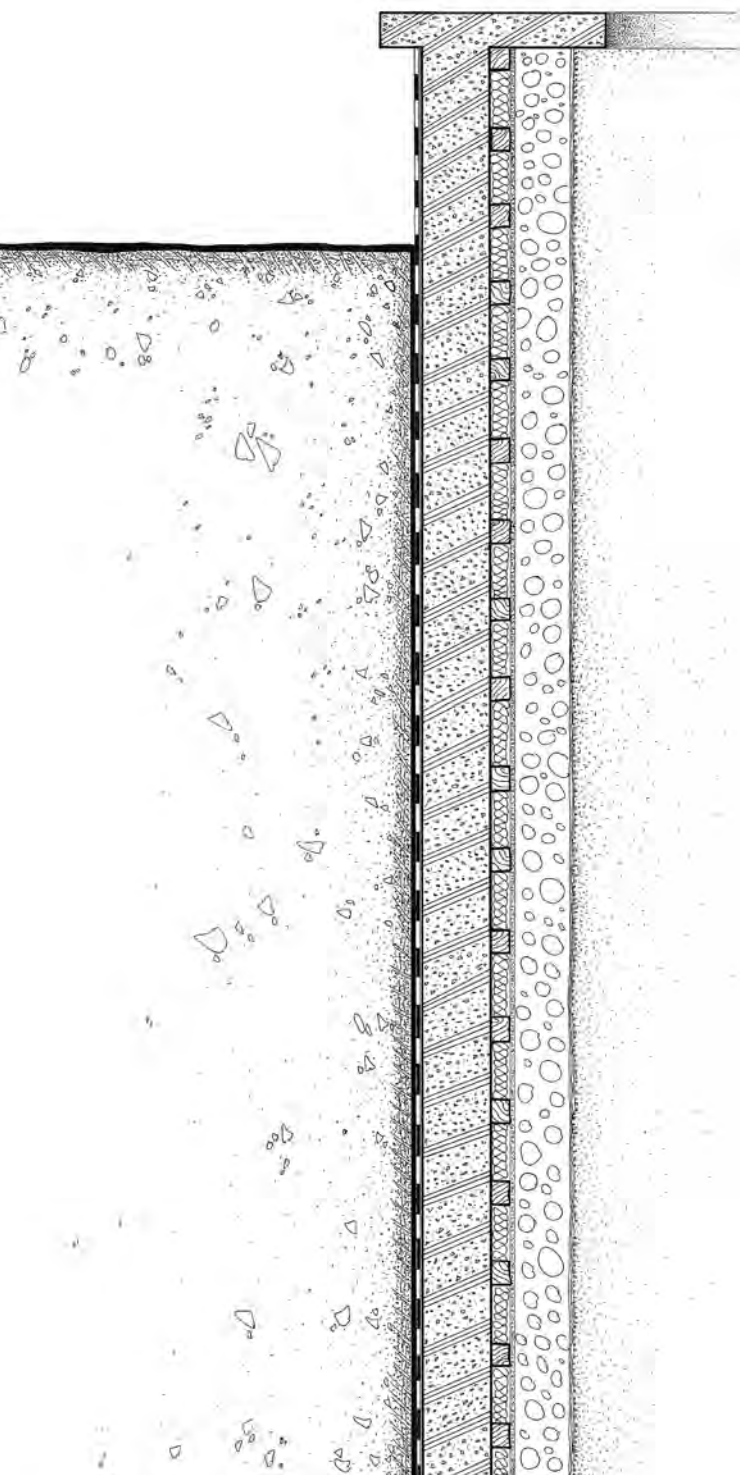
Αυτό που έβλεπε η Λίνα ήταν μια σκάλα που οδηγούσε κατακόρυφα σε ένα κυκλικό αιωρούμενο τραμπολίνο στην οροφή της σπηλιάς. Πίσω από αυτό διέκρυνε ένα κυκλικό άνοιγμα στην επιφάνεια του βράχου. Η τρύπα ήταν αρκετά ευρύχωρη και χώραγε άνετα μέχρι και τρία άτομα. Θύμιζε πολύ έναν από τους αγωγούς που συνέδεαν τον πάνω με τον κάτω κόσμο. Δεν μπορούσε να δει πού κατέληγε γιατί το τέρμα του χανόταν σαν μια θολούρα. Ωστόσο ο συγκεκριμένος αγωγός διέφερε από τους υπολοίπους γιατί ήταν επενδυμένος εσωτερικά με ένα απαλό χνουδωτό υλικό σε όλη την επιφάνειά του.

“Εκεί πάνω πρέπει να ανέβω;” ρώτησε η Λίνα

ΤΡΑΜΠΟΛΙΝΟ
ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΣΤΗΡΙΞΕΙΣ

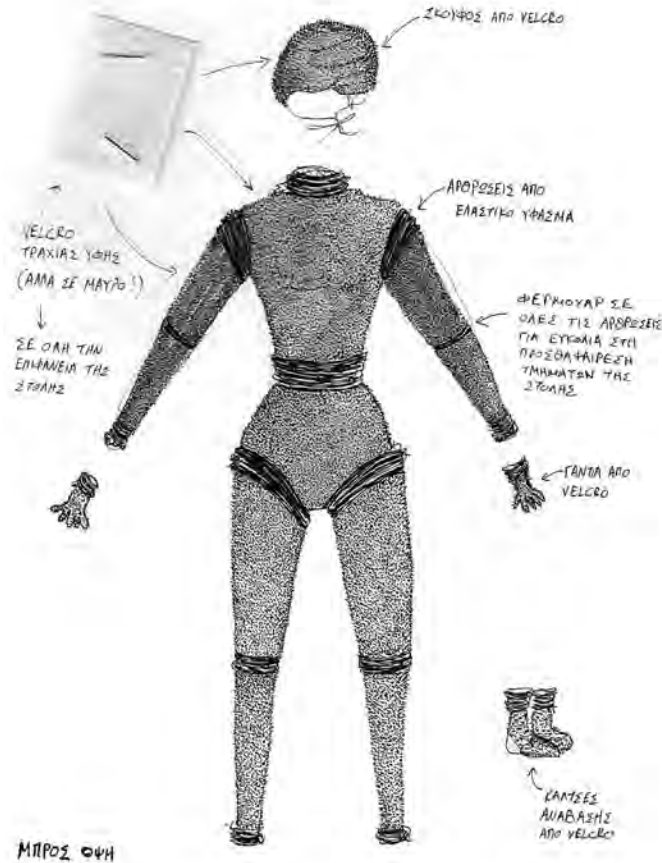
κατασκευαστική λεπτομέρεια
κάτοψης τραμπολίνου

“Βεβαίως. Πριν όμως θα χρειαστεί να φορέσεις αυτή τη στολή”, της αποκρίθηκε δίνοντάς της ένα ρούχο με τραχειά υφή το οποίο είχε μικροσκοπικά “άγκυστρα” που πιάνονταν στις ίνες των συνηθισμένων υφασμάτων.

“Λοιπόν άκου τί πρέπει να κάνεις. Αφού φορέσεις τη στολή θα ανέβεις στο τραμπολίνο. Εκεί προσπάθησε να αναπηδήσεις με όση μεγαλύτερη δύναμη γίνεται για να αναπτύξεις φόρα. Και όταν θα είσαι έτοιμη θέλω να κολλήσεις πάνω στο τοίχωμα του αγωγού και να σκαρφαλώσεις προς τα πάνω. Η τραχειά υφή της στολής θα εμποδίσει την πτώση σου. Στην πορεία θα βρεις λογίων λογίων εσοχές στο τοίχωμά του. Εκεί μπορείς να κάνεις “διαλείμματα” όσο καιρό χρειαστείς. Αλλά να θυμάσαι πως απώτερος σκοπός σου είναι να πας πάνω”, εξήγησε ο Αρχιτέκτονας.

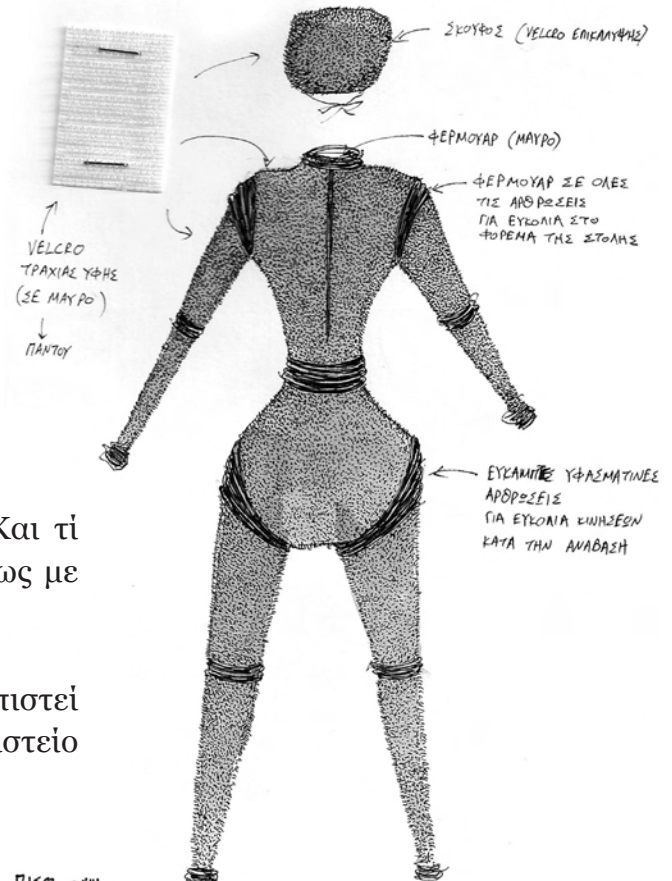
κατασκευαστική λεπτομέρεια
τομής τοιχώματος

ΜΠΡΟΣ ΟΨΗ

σκότσα στολής που απαιτείται για την αναρίχηση στο εσωτερικό της κατασκευής

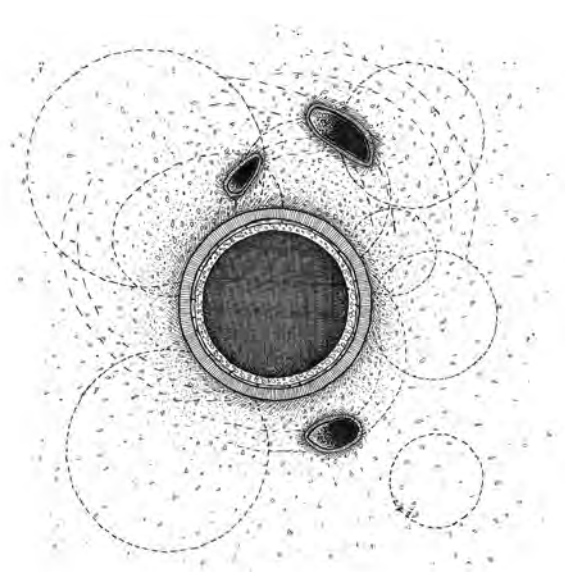
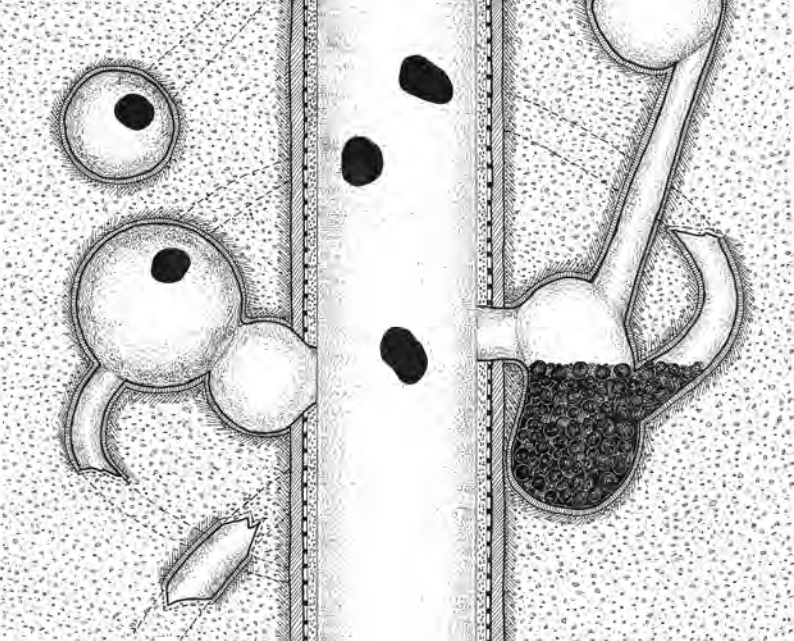
υλικά: velcro επένδυση (η τραχειά υφή) ελαστικό ύφασμα lycra στις αρθρώσεις για ευκολία κινήσεων φερμουάρ που συνδέει τις αρθρώσεις με το κύριο σώμα της στολής (για ευκολία στο φόρεμα)

ΠΙΣΩ ΟΨΗ

“Ωραία, ας κάνω αυτό που μου λες. Και τι με αυτό; Πού είναι το σπίτι που έλεγες; Μήπως με κοροϊδεύεις;” παραπονέθηκε η Λίνα.

Είχε αρχίσει να εκνευρίζεται και να δυσπιστεί απέναντι στον Αρχιτέκτονα. Της φαινόταν αστείο έως και γελοίο σαν κατασκευή.

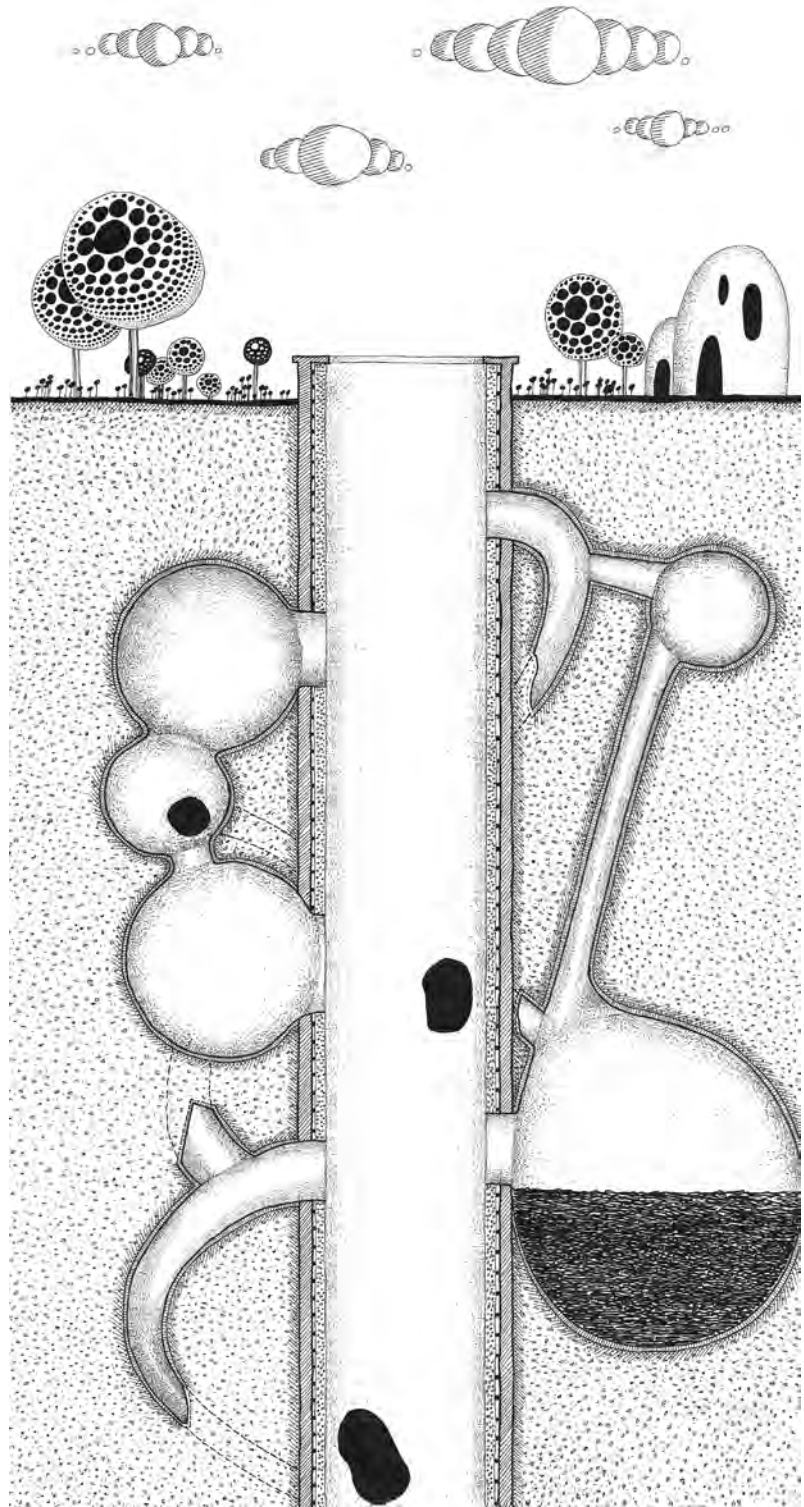
κάτοψη κατασκευής

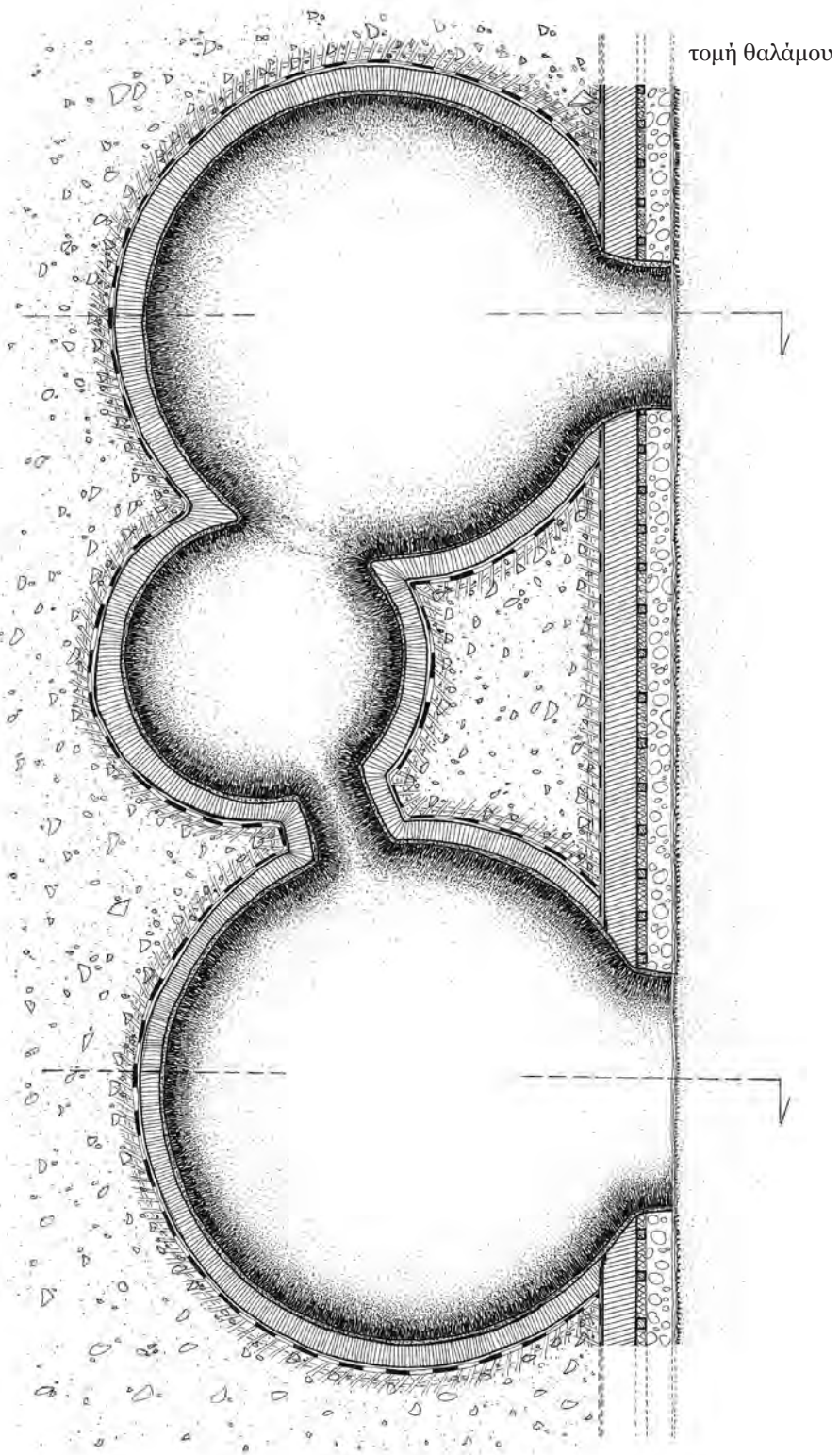
Ο Ορφέας άφησε ένα χαμόγελο να ξεφύγει από τα χείλι του. “Σκέφτηκα να σου σχεδιάσω μια κατοικία όπως αυτές του δικού σου κόσμου με τείχους, πόρτες, παράθυρα και σκεπή. Αλλά εσύ δεν έχεις ανάγκη από αυτού του είδους αρχιτεκτονικής. Βλέπεις και μόνη σου πως δεν μπόρεσες ποτέ να δεθείς με μια συμβατική κατοκία. Πιστεύω πως αυτό που θα σου ήταν ωφέλιμο είναι μια κατασκευή μέσω της οποίας θα μάθαινες τί είναι το κατοικείν. Θα δεις ανεβαίνοντας πως η κάθε εσοχή που θα συναντήσεις είναι ουσιαστικά ένας θαλαμίσκος ειδικά διαμορφωμένος για να ανακαλύψεις κάθε φορά και από μια διαφορετική αίσθηση του κατοικείν. Κάποια θα σου προκαλέσουν ευχάριστη αίσθηση, ενώ κάποια άλλα ενδέχεται να ξύσουν παλιές πληγές που έχεις. Μέχρι να φτάσεις στην επιφάνεια όπου καταλήγει ο αγωγός, υπολογίζω πως θα έχεις συλλέξει αρκετές εμπειρίες ώστε να αναθεωρήσεις την έννοια της κατοίκησης στον υλικό σου κόσμο. Γιατί Λίνα μου, πιστεύω πως δεν είναι τα δομικά στοιχεία και τα έπιπλα που καθορίζουν την κατοικία που αναζητάς, αλλά είναι η αίσθηση και η εμπειρία του κατοικείν που πρέπει να ξεκαθαρίσεις μέσα σου προκειμένου να μπορέσεις να δεις τί είναι αυτό που εσύ πραγματικά αποζητάς να σου προσφέρει το σπίτι. Τότε μόνο θα σου είναι εύκολο να βρεις την κατοικία που θέλεις και να συνδεθείς με αυτήν συναισθηματικά”.

τομή κατασκευής στο
σημείο εξόδου

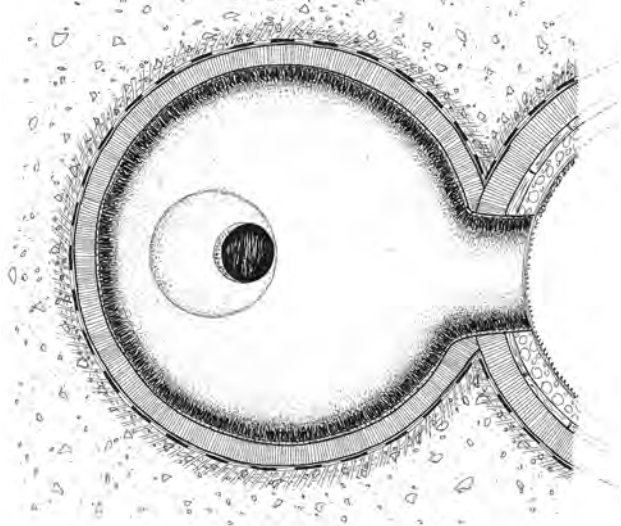
Βλέποντας πως η δυσπιστία πλανιόταν ακόμα στο βλέμμα της Λίνας, ο Ορφέας της έδωσε μια τελευταία συμβουλή, “Αν δεν πιστεύεις πως θα σε ωφελήσει το έργο μου τότε θεώρησέ το απλώς σαν ένα παιχνίδι. Ένα παιχνίδι σχεδιασμένο αποκλειστικά για σένα...”

Παίξε και τα υπόλοιπα θα έρθουν μόνα τους...”

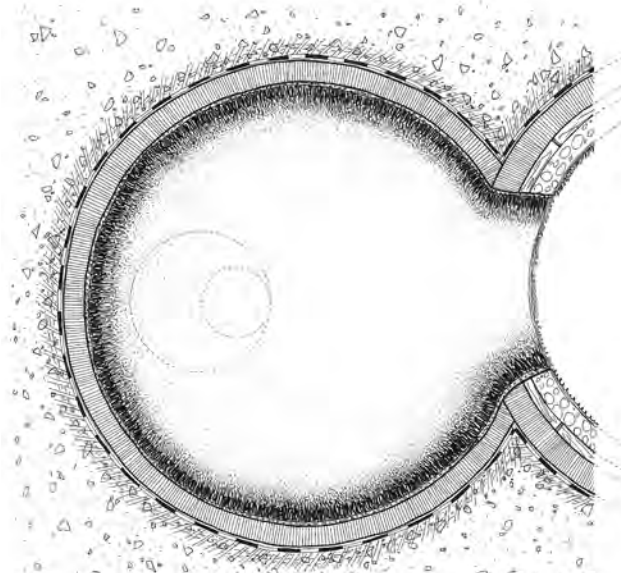

τομή θαλάμου

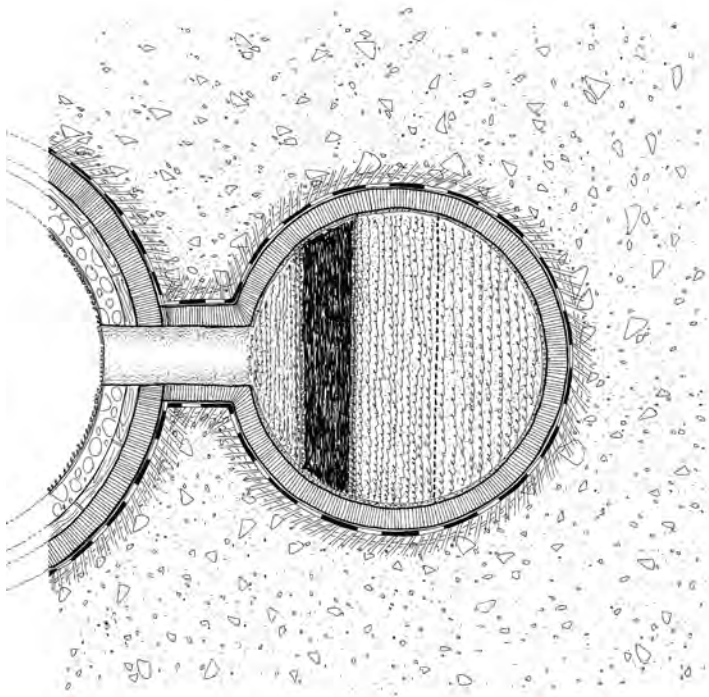
κάτοψη θαλάμου

Χνουδωτός θάλαμος...
απαλές υφές
παραπομπή σε χάδι, αγκαλιά
πιθανή αίσθηση άνεσης
πιθανή δυσκολία κίνησης λόγω
της στολής

κάτοψη θαλάμου

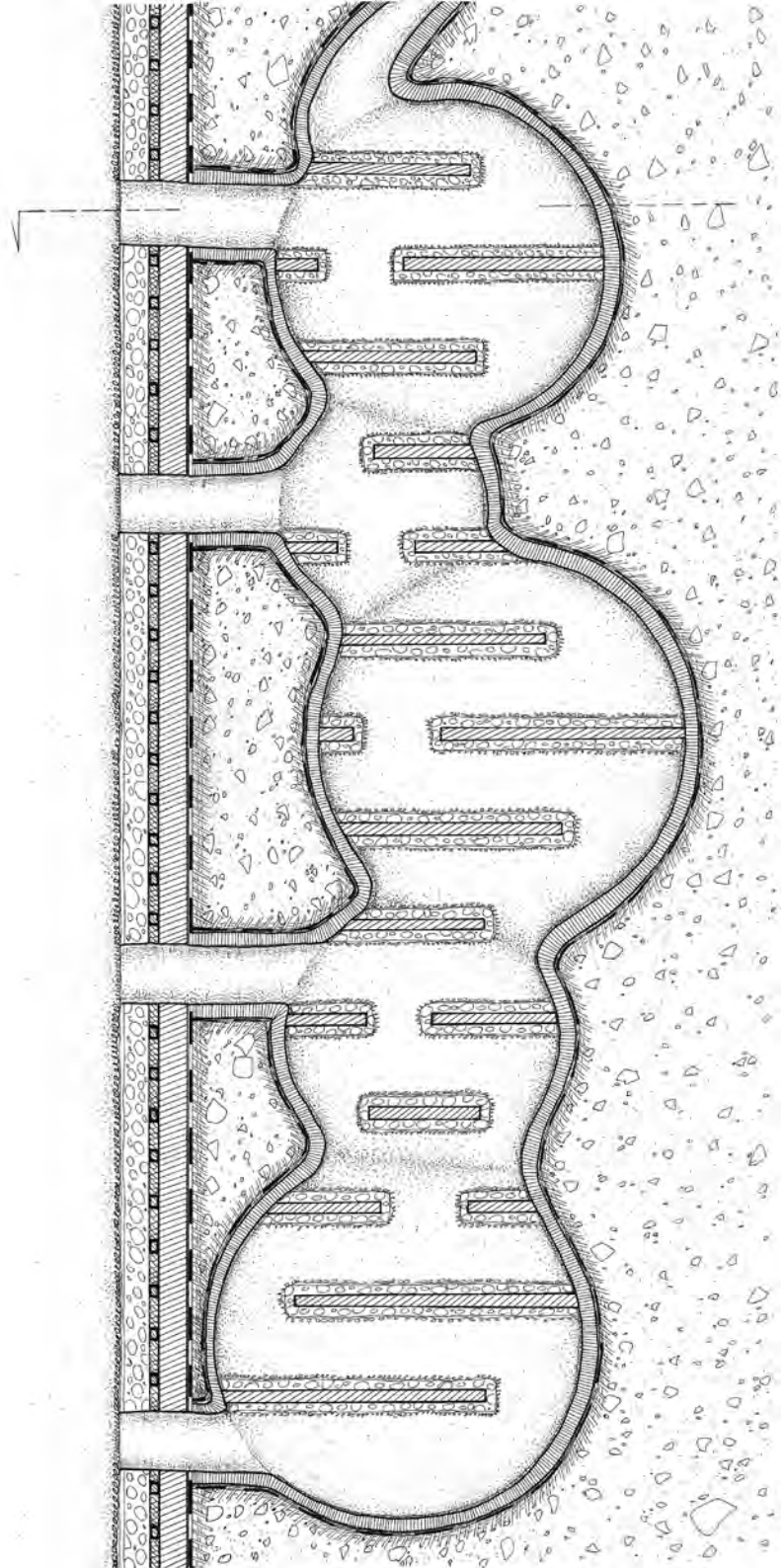
κάτοψη θαλάμου

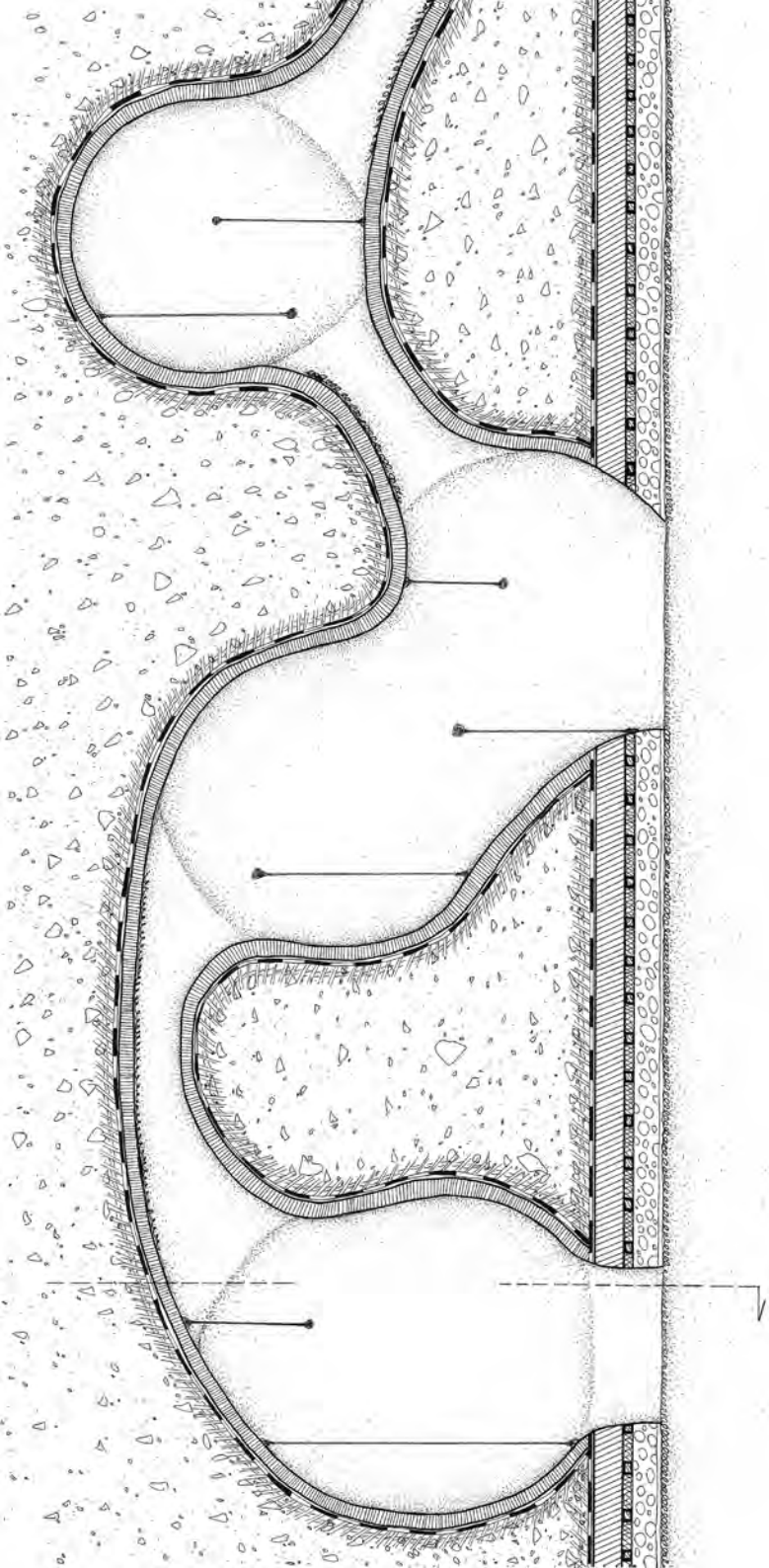

α' Λαβυρινθοειδής θάλαμος...
δυσκολία κινήσεων
περιορισμένος χώρος
χωρικός συμβιβασμός

Θύλακες εμπειριών: πρόκληση
αισθήσεων που παραπέμπουν σε
αναμνήσεις από την κατοίκηση.

τομή θαλάμου

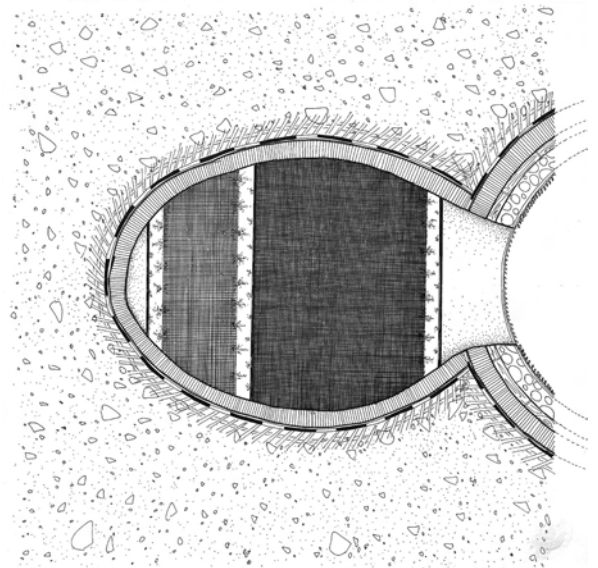

τομή θαλάμου

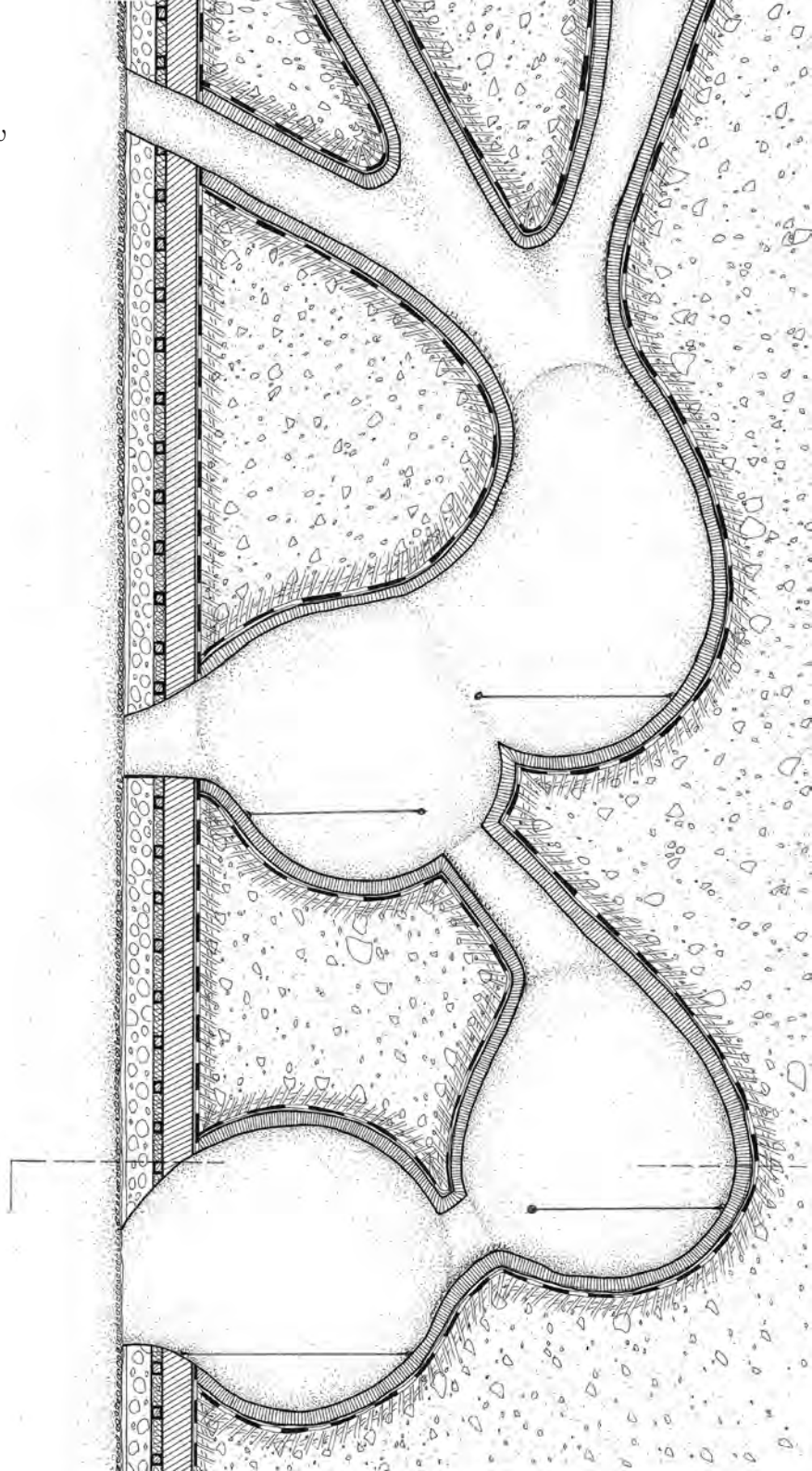
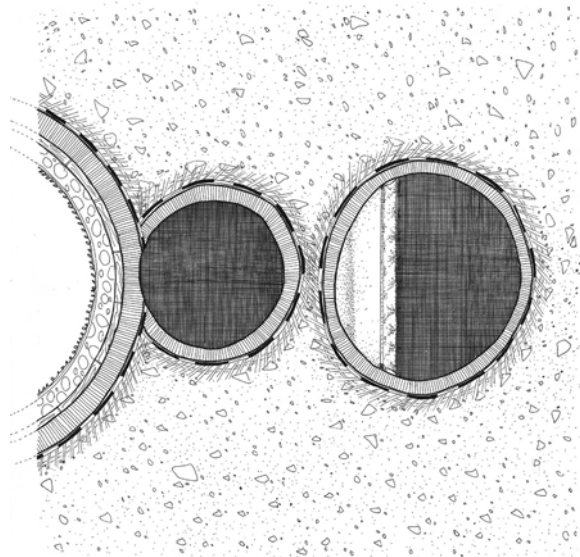
Θάλαμος αναπήδησης...
τραμπολίνα
αστάθεια ισορροπίας
δυνατότητα απόκτησης φόρας
μέσω του τραμπολίνου
παράλληλα δυσχέρεια στην
κίνηση λόγω της κατασκευής του
θαλάμου

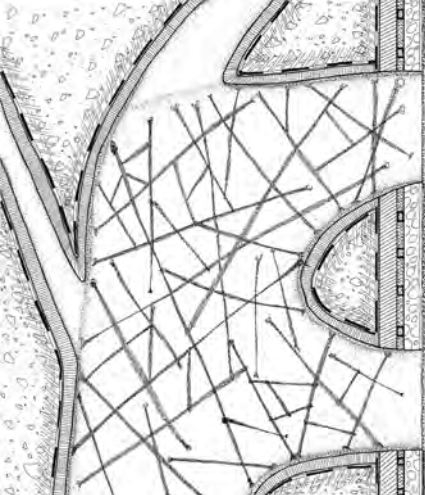
κάτοψη θαλάμου

τομή θαλάμου

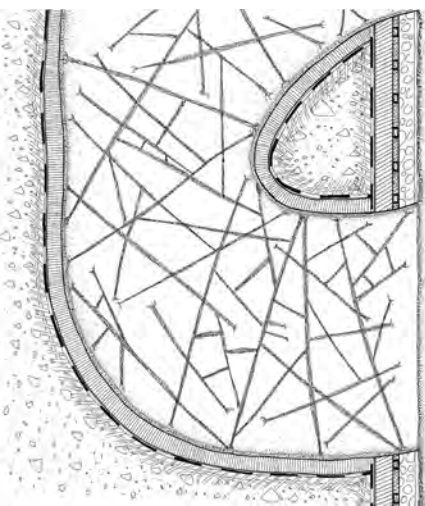
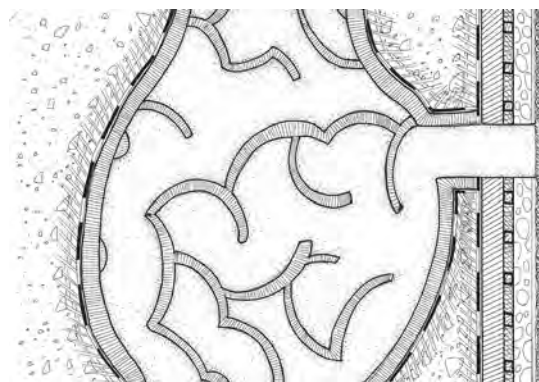
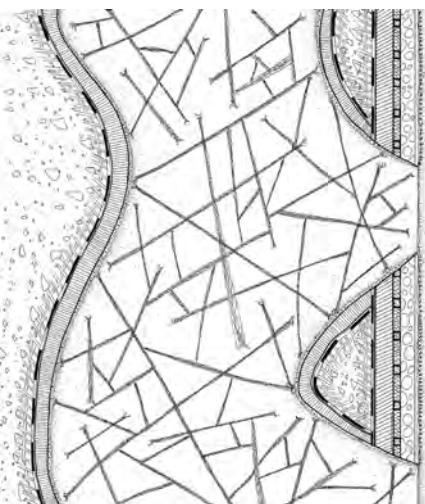
κάτοψη θαλάμου

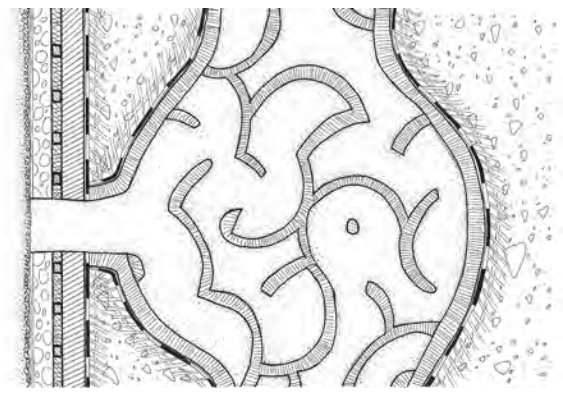
τομή θαλάμου

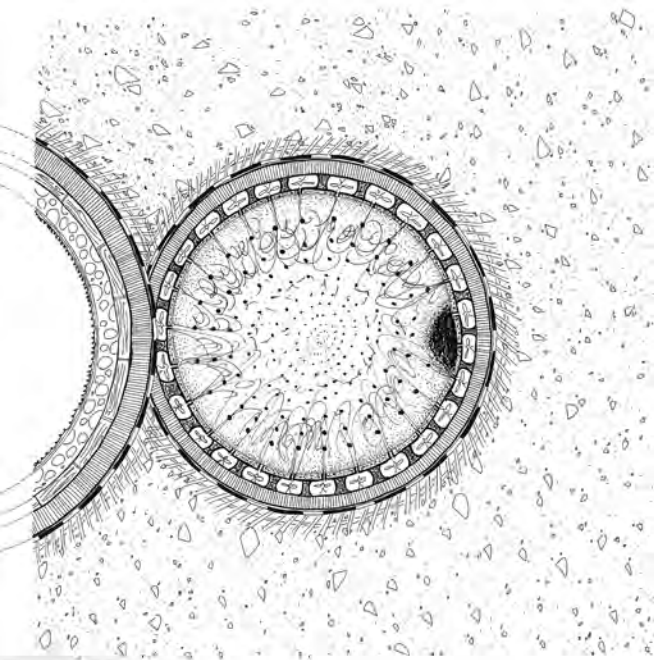
Δικτυωτός θάλαμος...
αστάθεια κίνησης
ανισορροπία κίνησης
μετέωρη αίσθηση

β' Λαβυρινθοειδής θάλαμος...
δυσκολία κινήσεων
περιορισμένος χώρος
απρόβλεπτη έξοδος

τομή θαλάμου

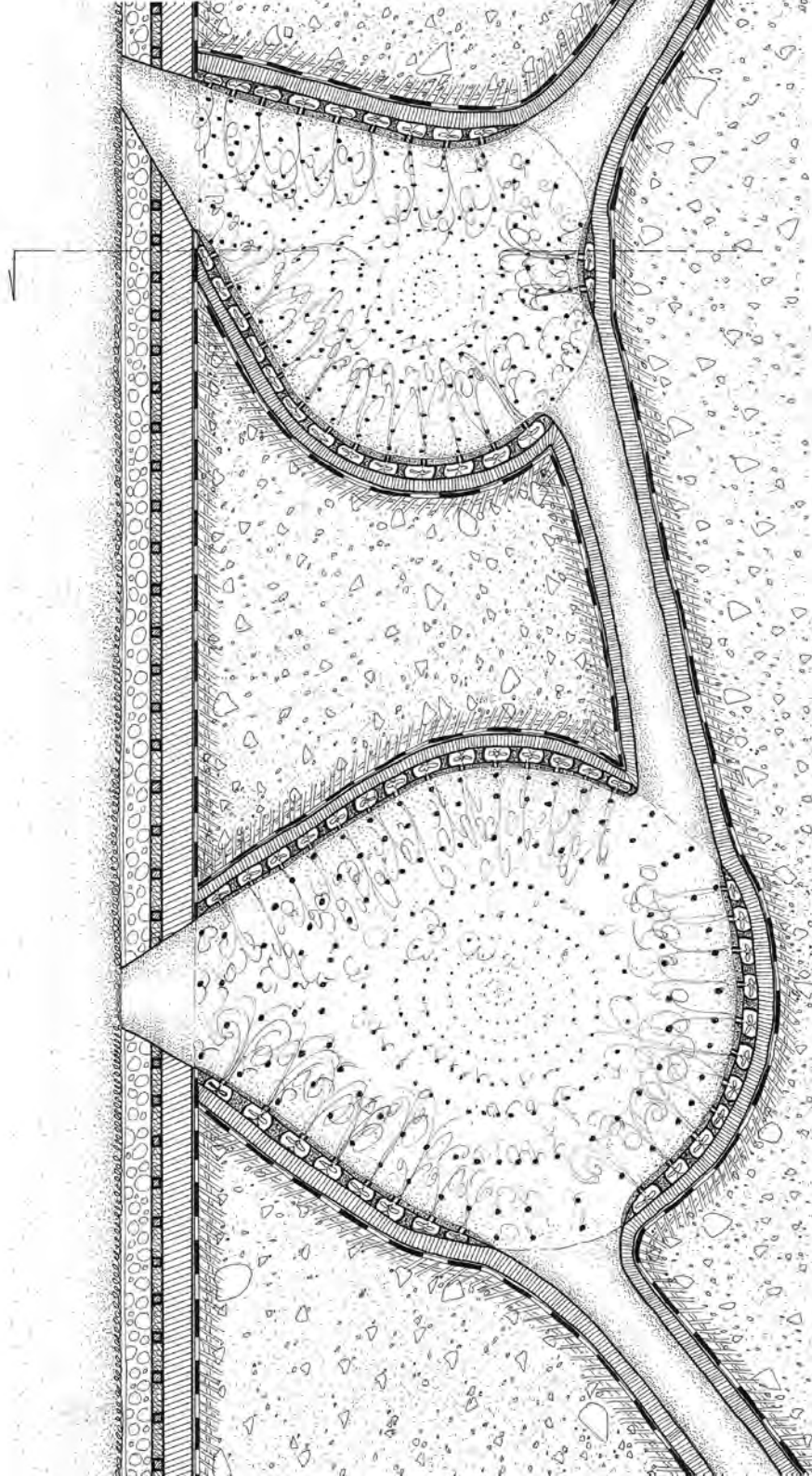

κάτοψη θαλάμου

Αέρινος θάλαμος...
εκτόξευση αέρα στο εσωτερικό
ήχος του αέρα
πρόκληση ηχητικής μνήμης
ήχος της θάλασσας
ήχος στη μήτρα

τομή θαλάμου

ο αποχαιρετισμός

“Και τώρα Λίνα πρέπει να σε αποχαιρετίσω. Η δουλειά μου εδώ τελείωσε για τώρα. Αρκετό καιρό έμεινα εδώ περιμένοντας την ώρα που θα ήσουν έτοιμη να αναζητήσεις τη βοήθειά μου. Ίσως χρειαστεί να ξαναέρθω σε αυτόν τον τόπο. Ο χρόνος μόνο θα το δείξει. Προς το παρόν δεν μπορώ να κάνω κάτι άλλο. Η επίδραση που θα έχει η κατασκευή μου πάνω σου θα χρειαστεί χρόνο να ωριμάσει για να φανεί κατά πόσο πέτυχε τον σκοπό του.

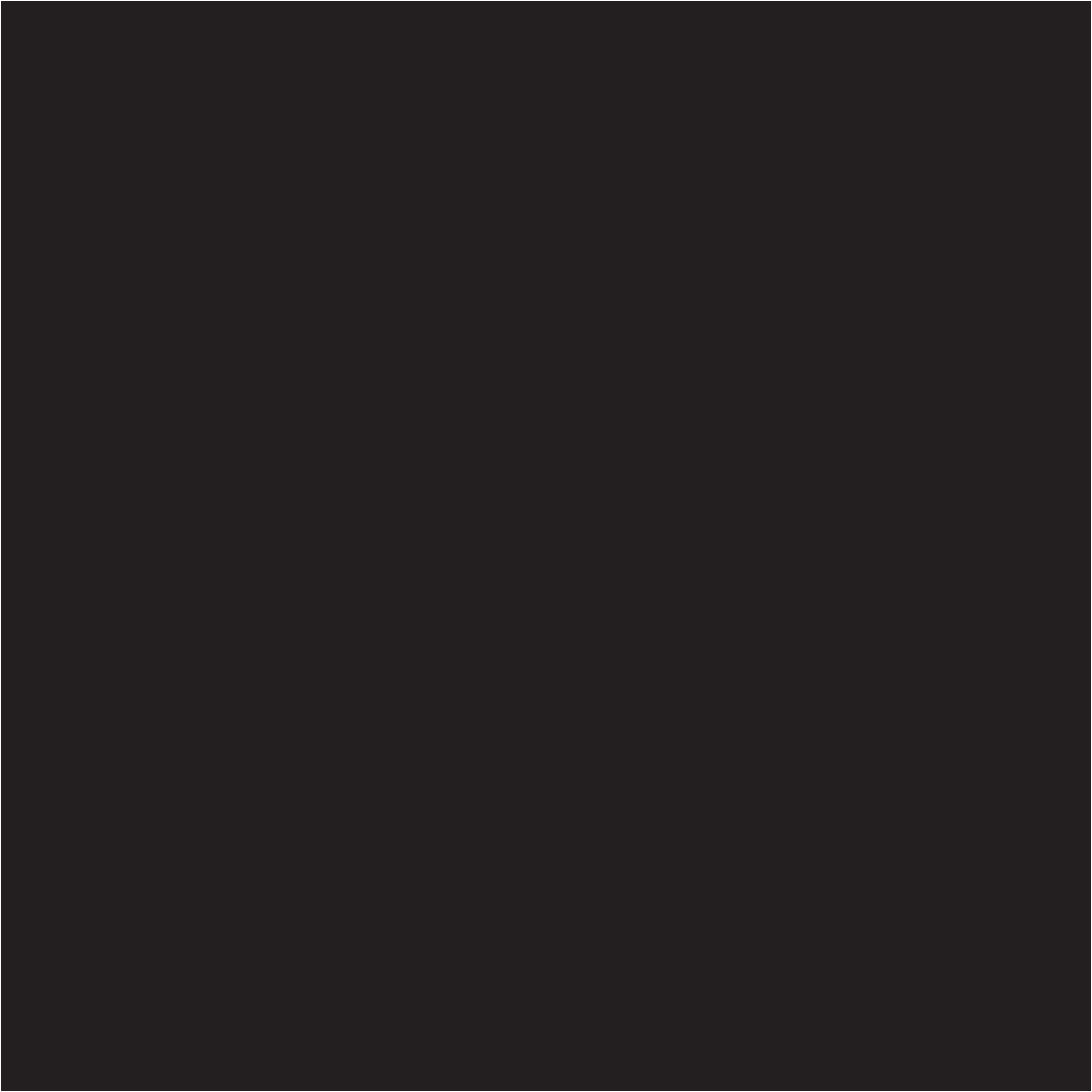
Δεν σε εγκαταλείπω. Με καλεί ωστόσο το καθήκον μου. Έχω να αναδομήσω και άλλες πτυχές της ψυχής σου. Η δουλειά μου δεν είναι να σου προσφέρω έτοιμη τη λύση στα ετοιμόρροπα κομμάτια του εσωτερικού σου κόσμου. Παίζω μόνο έναν βοηθητικό ρόλο. Πρέπει εσύ τώρα να παίξεις τον δικό σου ρόλο. Μόνο εάν συνεργαστούμε εμείς οι δύο θα μπορέσουμε να επιβιώσουμε και να εμποδίσουμε την κατάρρευση. Γιατί εσύ Λίνα είσαι που δίνεις έδαφος να πλανάται η δυσαρμονία σε αυτόν τον τόπο. Μπορείς να το αντιστρέψεις όμως. Εγώ είμαι εδώ για να σε βοηθήσω... Θα τα ξαναπούμε. Σε άλλον τόπο κάθε φορά. Θα είμαι σε κάθε περίπτωση ο Αρχιτέκτονας σου.”

“Αντίο λοιπόν Αρχιτέκτονα.” Του απάντησε η Λίνα συγκινημένη περισσότερο από το γεγονός που κάποιος ασχολήθηκε μαζί της παρά από το ίδιο το αρχιτεκτόνημα. “Σ’ευχαριστώ για την προσπάθειά σου. Ελπίζω να πετύχει η κατασκευή. Αναρωτιέμαι μόνο τί θα κάνω αν σε χρειαστώ στο μέλλον. Πώς θα επικοινωνήσω μαζί σου;”

“Όταν θα με χρειαστείς πραγματικά, τότε θα ακούσεις τη φωνή μου”, της αποκρίθηκε ο Αρχιτέκτονας Ορφέας και εξαφανίστηκε σαν ομίχλη που διαλύεται στο φως του ήλιου.

Η Λίνα κοίταξε ψηλά προς το τραμπολίνο...

”Ας να δούμε λοιπόν πώς λειτουργεί και αν λειτουργεί...”

λίγα λόγια προς
το τέλος

Η κατοικία είναι το σημείο εκείνο στον πλανήτη που μας ανήκει χωρικά. Ταυτιζόμαστε συνήθως με αυτήν. Γίνεται το σημείο αναφοράς μας όσο ζούμε στη γη. Πέρα από το σώμα στεγάζει το παρελθόν, το παρόν, το μέλλον, τα όνειρα και τις φιλοδοξίες μας. Είναι μια σταθερά στη ζωή μας από την οποία πιανόμαστε σε όλες τις διακυμάνσεις της. Είναι το αρχηγείο μας. Το ορμητήριό μας... Δεν σηματοδοτεί μόνο το οίκημα και το οικόπεδο, αλλά έναν ολόκληρο τόπο με τους ανθρώπους που το απαρτίζουν.

Όταν αισθάνεσαι πως η κατοικία έχει αρνητικές επιπτώσεις πάνω στη ζωή σου, δεν χρειάζεται να την απαρνηθείς και να ξεριζωθείς από κείνην και από τον τόπο που αυτή συμβολίζει. Η δυσφορία που σου προκαλεί δεν οφείλεται σε αυτήν καθ'αυτήν ως οικοδόμημα, αλλά στις ανθρώπινες σχέσεις, στα βιώματα και στο σύνολο των άυλων αξιών που αυτή αντιπροσωπεύει. Δεν είναι αναγκαίο να ξεριζωθείς από τον τόπο και την κατοικία. Κόβεις μόνο τις αλυσίδες γεγονότων που σου κληροδοτούν οι άνθρωποι που το αποτελούν και οι γενιές που προηγήθηκαν. Δίχως ρίζες δεν στεργιώνεται ούτε η κατοικία αλλά ούτε και συ. Αλλά θα πρέπει οι ρίζες αυτές να βρίσκονται σε έδαφος με προδιαγραφές που θέτεις πλέον εσύ.

Όσες μεταφυσικές ιδιότητες και αν προσδίδουμε στο σπίτι, δεν παύει να είναι ένα άψυχο κέλυφος που φορτίζεται συναισθηματικά με χαρακτηριστικά που δανείζεται από τους ενοίκους του. Το κέλυφος που δημιουργείται απομονώνει ένα θραύσμα της χωρικής απειρίας. Ο ένοικος κατοχρώνει τον χώρο του και συνεπώς τη θέση του στην χωρική ολότητα. Μέσα σε αυτή την οριοθέτηση ελέγχει και προσαρμόζει τις ποιοτικές παραμέτρους αυτού του χώρου στις δικές του απαιτήσεις. Αυτό που έχει σημασία να προσδιορίσει είναι αυτό το εσωτερικό σπίτι που έχει μέσα του. Αυτή είναι που θα δώσει στο κέλυφος το όποιο πρότυπο κατοίκησης ακολουθεί. Το κατοικείν ξεκινά από μέσα μας και εξωτερικεύεται στον φυσικό χώρο. Προφανώς υπάρχει και η αντίστροφη επίδραση, ωστόσο δεν θα πρέπει να παίζει τον κύριο λόγο στο κατοικείν που εμείς επιλέγουμε.

Ο Ορφέας της διήγησης είναι η “εσωτερική φωνή” της Λίνας που την καλεί να στραφεί μέσα της προκειμένου να αναζητήσει το πρόβλημα που αντιμετωπίζει καθώς και τη λύση που χρειάζεται για αυτό. Είναι ο αρχιτέκτονας που δραστηριοποιείται στον ψυχικό κόσμο του πελάτη του. Τη βοηθά θέτοντας τις προϋποθέσεις ώστε η ίδια να βρει την προσωπική της αλήθεια στο θέμα που την απασχολεί. Ο Ορφέας το επιδιώκει αυτό σχεδιάζοντας και κατασκευάζοντας έναν “προσομοιωτή κατοίκησης”, ένα κουκούλι ουσιαστικά στο οποίο η Λίνα θα μπορέσει να αφιερώσει χρόνο διαλογιζόμενη πάνω στις αισθήσεις που αναδύονται γύρω από την εμπειρία της κατοίκησης. Είναι ένα παιχνίδι για τον ψυχισμό της μέσα από τον οποίο ο Αρχιτέκτονας ευελπιστεί πως θα εκκολαυθεί μια μεταμορφωμένη Λίνα ικανή πια να μεταφέρει στον υλικό κόσμο την αναδομημένη σχέση της με την κατοικία. Η κατασκευή του είναι μια συμβολική σχηματοποίηση των αισθήσεων και των εμπειριών που προκαλεί μια κατοικία. Ο Ορφέας ακολουθεί την καθοδική πορεία στα βάθη του υποσυνείδητου προς αναζήτηση της χαμένης οικειότητας με το κατοικείν.

